

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM

1. Omówienie wyników

1. W drugim kwartale 2016 r., podobnie jak w poprzednich, wyniki badania koniunktury w przemyśle przetwórczym cechowała zmienność. Zjawisko to obserwujemy od ponad dwóch lat. Wartości wskaźnika koniunktury naprzemiennie rosną i spadają, niekoniecznie zgodnie z rytmem zmian sezonowych, zaś w przebiegu czynnika cyklicznego od połowy 2014 r. widoczna jest tendencja spadkowa. W drugim kwartale ten spadek utrzymuje się. W dalszym ciągu obserwujemy także zróżnicowanie zachowań przedsiębiorstw z różnych sektorów własnościowych.

2. Ogólny wskaźnik koniunktury w przemyśle przetwórczym w kwietniu 2016 r. obniżył swoją wartość względem marca o 5,7 pkt., do poziomu -3,3 pkt. W maju wartość wskaźnika wzrosła o 1,1 pkt. do poziomu -2,2 pkt. Zarówno na pogorszenie jak i poprawę koniunktury silniej zareagowały przedsiębiorstwa publiczne. Zmiana wartości wskaźnika koniunktury dla firm publicznych w kwietniu wyniosła -15 pkt., a w maju +7,9 pkt. Wartości wskaźnika wyniosły odpowiednio: -8,5 i -0,6 pkt. Zmiany wartości wskaźnika dla firm prywatnych były mniejsze. W kwietniu odnotowano spadek jego wartości o 4,8 pkt. W maju pozostała na poziomie z kwietnia, tj. -2,7 pkt. W skali kwartału ogólny wskaźnik koniunktury zwiększył swoją wartość o 3,3 pkt. Zmiana wartości wskaźnika dla sektora publicznego wyniosła -1,3 pkt., a sektora prywatnego +3,5 pkt. W skali roku zmiany wartości wskaźnika były ujemne, chociaż nieco mniejsze niż w pierwszym kwartale, i wyniosły, odpowiednio: -3,0, -1,2 i -3,3 pkt.

3. Zmiany koniunktury były zróżnicowane nie tylko w zależności od form własności przedsiębiorstw, ale także w zależności od wielkości przedsiębiorstwa, rodzaju produkcji i miejsca prowadzenia działalności. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury w skali kwartału odnotowano w trzech grupach przedsiębiorstw, zatrudniających: od 0 do 50 pracowników (o 12 punktów), od 251 do 500 (o 0,6 pkt.) i od 501 do 2000 pracowników (o 6 punktów).

4. Koniunktura poprawiła się we wszystkich głównych grupach produktowych. Największy przyrost wartości wskaźnika, o 6,5 pkt., odnotowano w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. W maju najwyższą wartość, +1,9 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty, a najniższą, -6,0 pkt., dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra konsumpcyjne trwałego użytku.

5. Zmiany koniunktury w przekroju regionalnym także cechowała duża zmienność. W skali kwartału w ośmiu województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim i warmińsko-mazurskim koniunktura poprawiła się. W pozostałych województwach koniunktura pogorszyła się. Największa poprawa koniunktury miała miejsce w województwie śląskim (o 19 punktów), a największe pogorszenie w województwie zachodniopomorskim (o 25,9 pkt.). Najwyższą wartość, +8,1 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa świętokrzyskiego, a najniższą, -21,2 pkt., dla małopolskiego.

6. Odnotowano także zróżnicowanie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety, zarówno w przypadku sald diagnostycznych jak i prognostycznych. W kwietniu, podobnie jak w pierwszym kwartale, przewidywania przedsiębiorstw z obu sektorów były bardzo pesymistyczne. W maju odnotowano pewną ich poprawę. Obecne przewidywania dotyczące przyszłej kondycji gospodarki polskiej są umiarkowanie optymistyczne.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji w kwietniu obniżyła się o 6,5 pkt., w maju wzrosła o 1,6 pkt. Zmiana wartości salda w skali kwartału jest dodatnia i wynosi 14 pkt. W skali roku odnotowano wzrost wartości salda, wynoszący 3,3 pkt. Wartości sald oczekiwań są dodatnie

i wyższe w kolejnych miesiącach kwartału, ale zróżnicowane w zależności od formy własności przedsiębiorstw. Wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień są ujemne. Zmiany w kolejnych miesiącach kwartału były odmienne. W kwietniu odnotowano spadek o 10,6 pkt., a w maju wzrost 0,8 pkt. W ciągu kwartału wartość salda zwiększyła się o 7 punktów. Jest niższa od wartości sprzed roku o 4,9 pkt. Wartość salda przewidywań w kwietniu zmniejszyła się o 3,5 pkt., w maju zaś wzrosła o 1,3 pkt. Wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych także są ujemne. W kolejnych miesiącach kwartału ich zmniejszyły się. W skali kwartału saldo zwiększyło swoją wartość o 2,9 pkt., a w skali roku o 7,8 pkt. Wartości salda prognostycznego malały w kolejnych miesiącach i pozostają ujemne. Saldo odpowiedzi na pytanie o poziom zapasów zmieniało swoją wartość naprzemiennie. W kwietniu nastąpił wzrost o 4,6 pkt., w maju zaś spadek o 1,9 pkt. W ciągu kwartału wartość salda zmniejszyła się o 3,5 pkt. W ciągu roku wzrosła jednak o 3,8 pkt. Saldo przewidywań przyjmowało wartości ujemne, chociaż w kolejnych miesiącach coraz wyższe. Wartości salda odpowiedzi na pytanie o ceny wyrobów gotowych w kolejnych miesiącach zmniejszyły się i pozostają ujemne. W skali kwartału wartość salda spadła o 0,6 pkt., a w skali roku o 1,6 pkt. Wartości salda prognostycznego także zmalały w kwietniu, i choć w maju wzrosły, pozostają ujemne. Wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia po wzroście w marcu również malały w kolejnych miesiącach. W kwietniu miał miejsce spadek o 1,6 pkt., a w maju o 2,8 pkt. Zmiany były różne w poszczególnych sektorach własnościowych. Pomimo spadków wartość salda ogółem zwiększyła się w porównaniu z lutym o 4,4 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 0,9 pkt. Wartość salda przewidywań dla firm prywatnych jest ujemna, a dla publicznych dodatnia. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw w ciągu kwartału poprawiła się. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie jest wyższa od wartości z lutego br. o 6,6 pkt. W ciągu roku zwiększyła się o 1,9 pkt. Przewidywania na najbliższe miesiące przedsiębiorstw prywatnych – w odróżnieniu od firm publicznych – są pesymistyczne. Przedsiębiorstwa informują o spadku jednostkowego kosztu produkcji. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie zmniejszyła się w ciągu kwartału o 5,9 pkt. i jest niższa od poziomu sprzed roku o 8 pkt. O 1,1 punktu proc. zmniejszył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Obecnie wynosi on 72,2 % i jest niższy od wartości z maja 2015 roku o 1,6 pkt. proc. Przewidywany jest niewielki wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość eksportu zwiększyła się od lutego br. o 8,1 pkt., a w ciągu roku o 12,5 pkt. Wzrostowi eksportu towarzyszy spadek konkurencyjności naszych towarów na rynkach zagranicznych i wzrost konkurencyjności wyrobów zagranicznych na rynku krajowym. Zwiększeniu uległy natomiast korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z produkcją na rynek krajowy. Przedsiębiorstwa oczekują odwrócenia tych tendencji w najbliższych miesiącach.

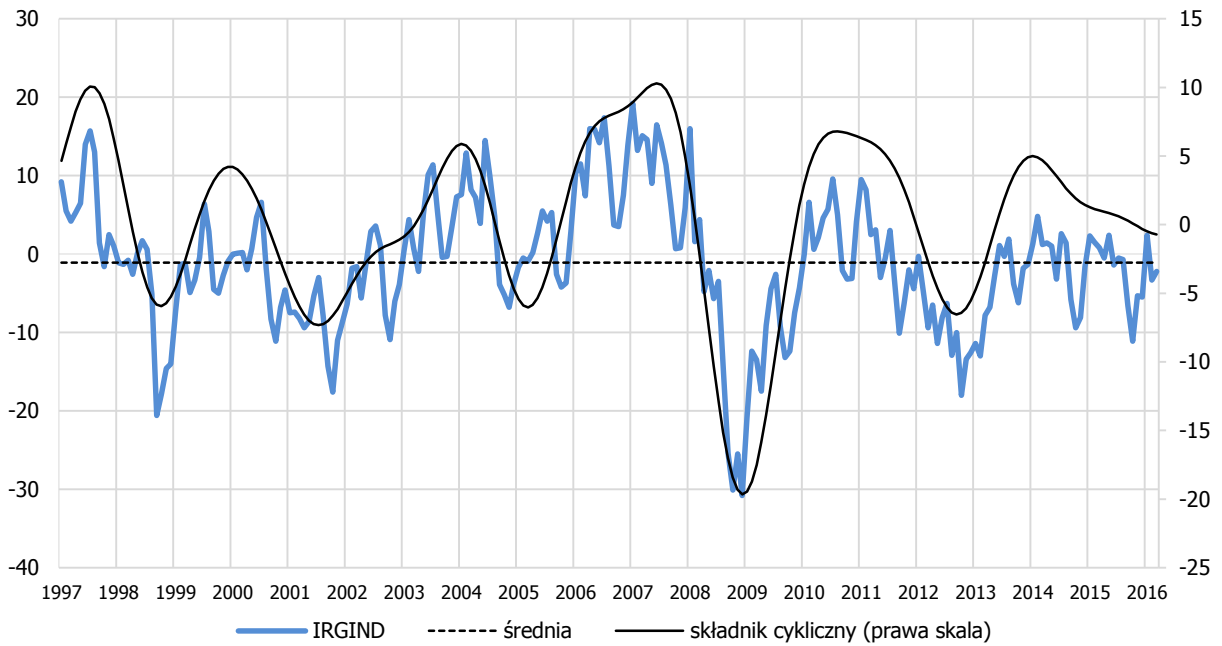
7. Oceny ogólnej kondycji gospodarki polskiej w ciągu kwartału nie zmieniły się – wartość salda odpowiedzi na to pytanie w maju jest taka sama jak w lutym i wynosi -16 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 8,4 pkt. Wartości zarówno salda diagnostycznego jak i prognostycznego w dalszym ciągu są ujemne.

8. W pierwszym kwartale przedsiębiorstwa odnotowały wzrost uciążliwości głównych barier działalności gospodarczej: popytowej i podatkowej. Wzrosty były jednak niewielkie, poniżej 4 pkt. procentowych. Na pierwszym miejscu ciągle wymieniana jest bariera popytowa. Odczuwa ją 55,1 % badanych przedsiębiorstw. Na dwóch kolejnych wymieniane są: bariera podatkowa i prawna. Odsetki informujących o nich przedsiębiorstw wynoszą odpowiednio: 48,7 i 39,8 % badanych przedsiębiorstw.

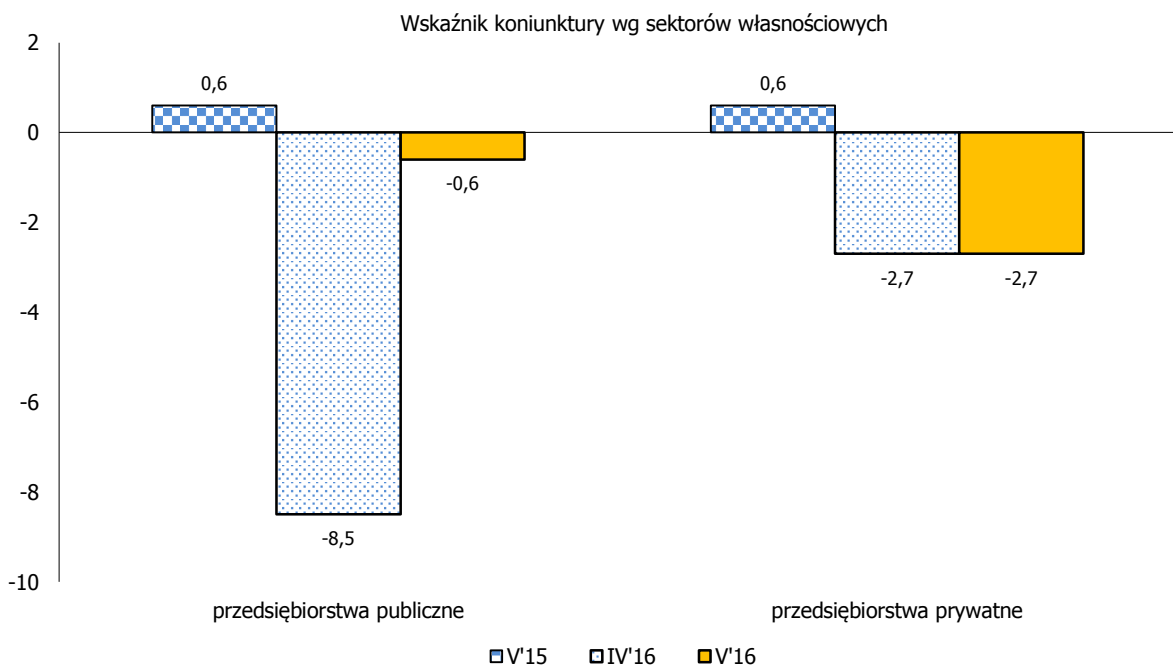
9. Na zmiany koniunktury w drugim kwartale pozytywnie oddziaływały czynniki sezonowe. Oddziaływanie czynników cyklicznych było negatywne. Umiarkowanie optymistyczne przewidywania producentów nakazują oczekiwać poprawy koniunktury w przemyśle przetwórczym w III kwartale br. Jak dotąd oddziaływanie czynników sezonowych w trzecim kwartale roku było pozytywne.

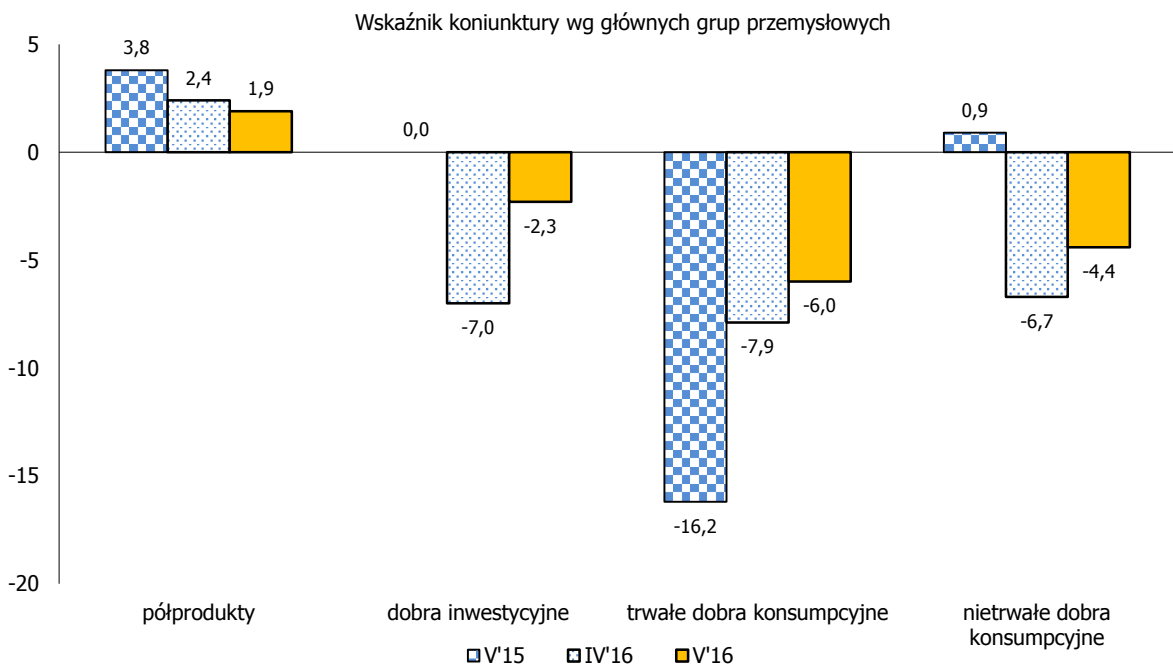
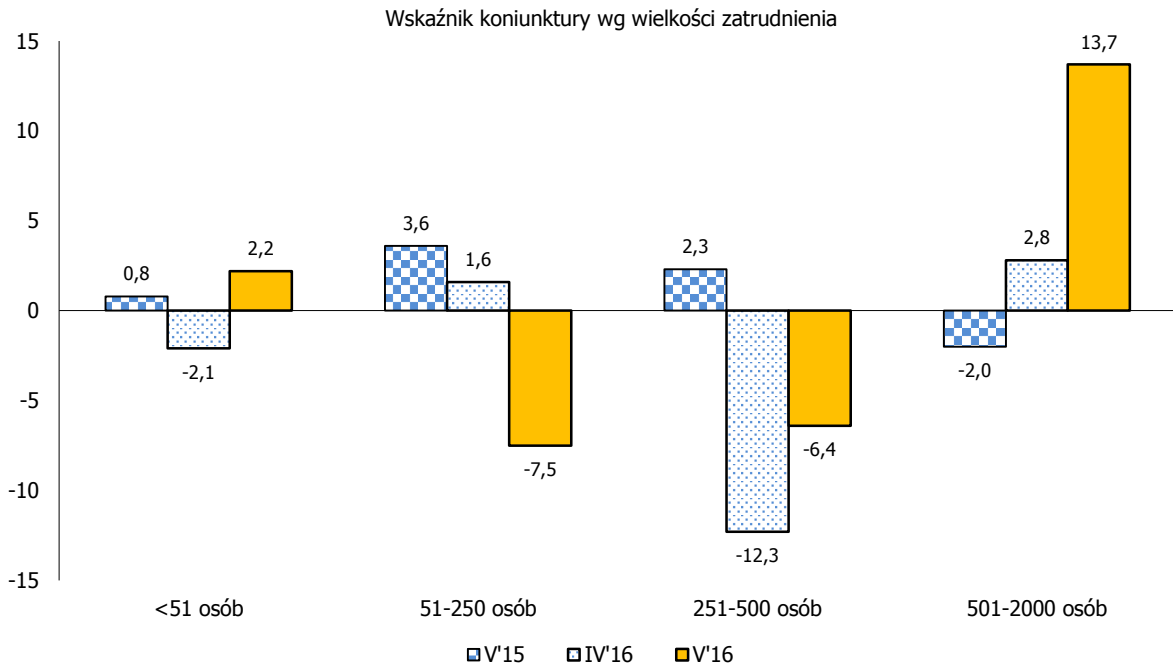
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

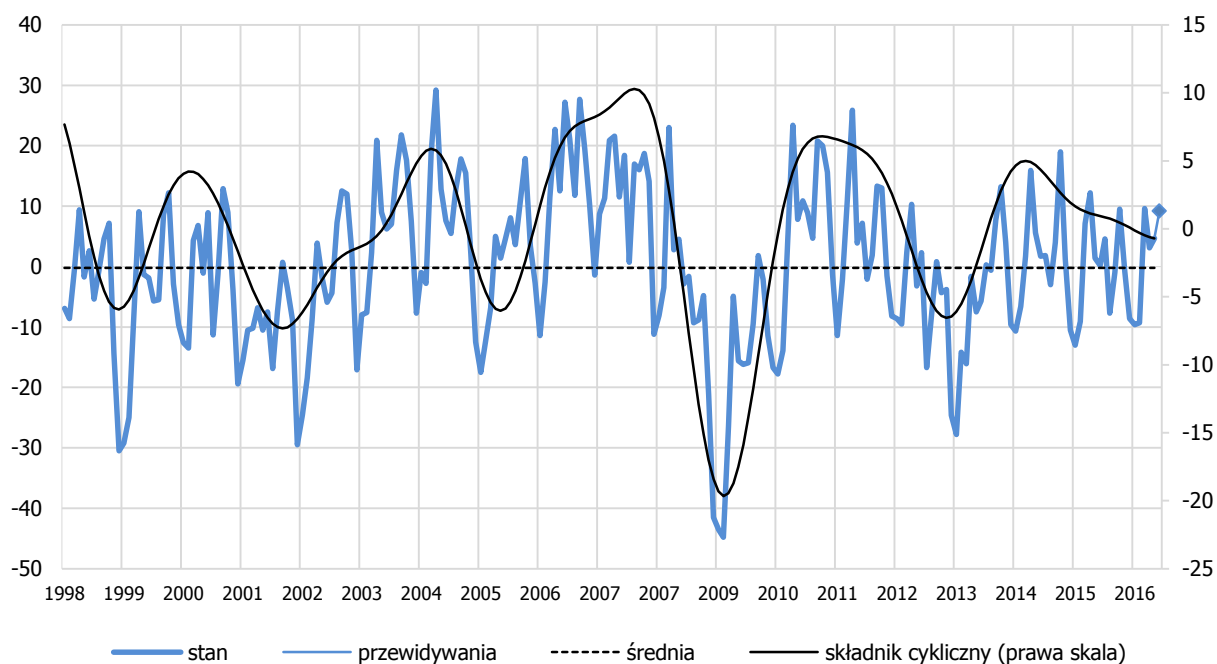

składowe salda	V'15	I'16	II'16	III'16	IV'16	V'16
1. wielkość produkcji – przewidywania	9,4	7,5	9,6	10,4	8,5	9,4
2. wielkość zamówień – stan	-7,2	-18,5	-19,1	-2,3	-12,9	-12,1
3. zapasy - stan	-0,2	5,0	7,1	0,9	5,5	3,6
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	0,8	-5,3	-5,5	2,4	-3,3	-2,2

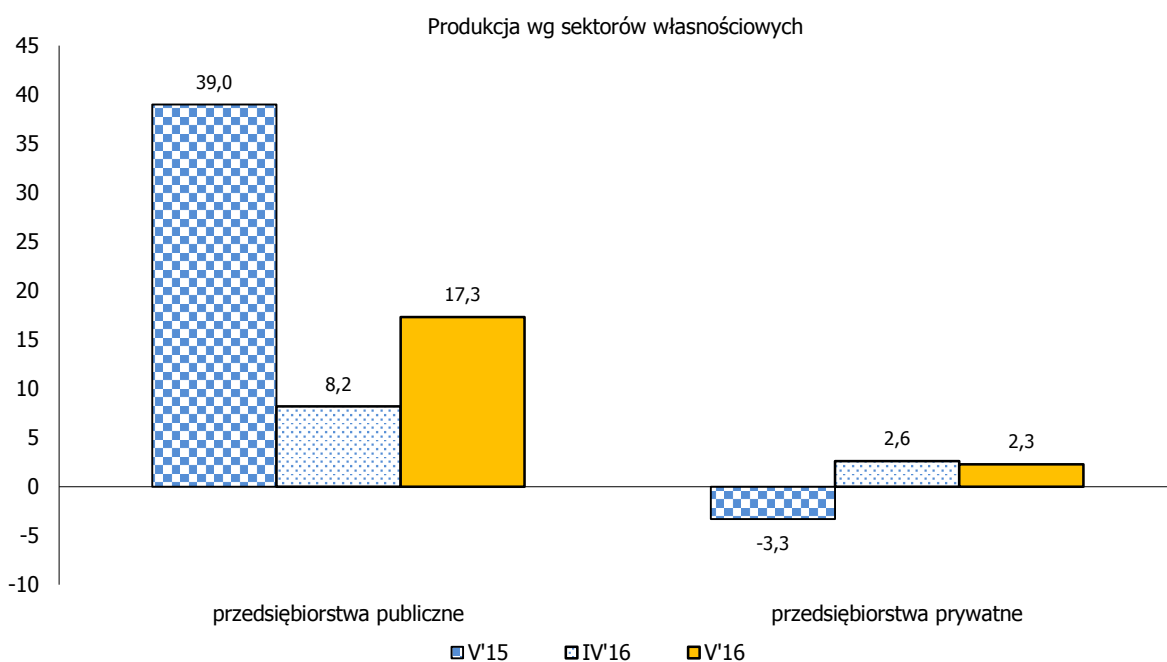

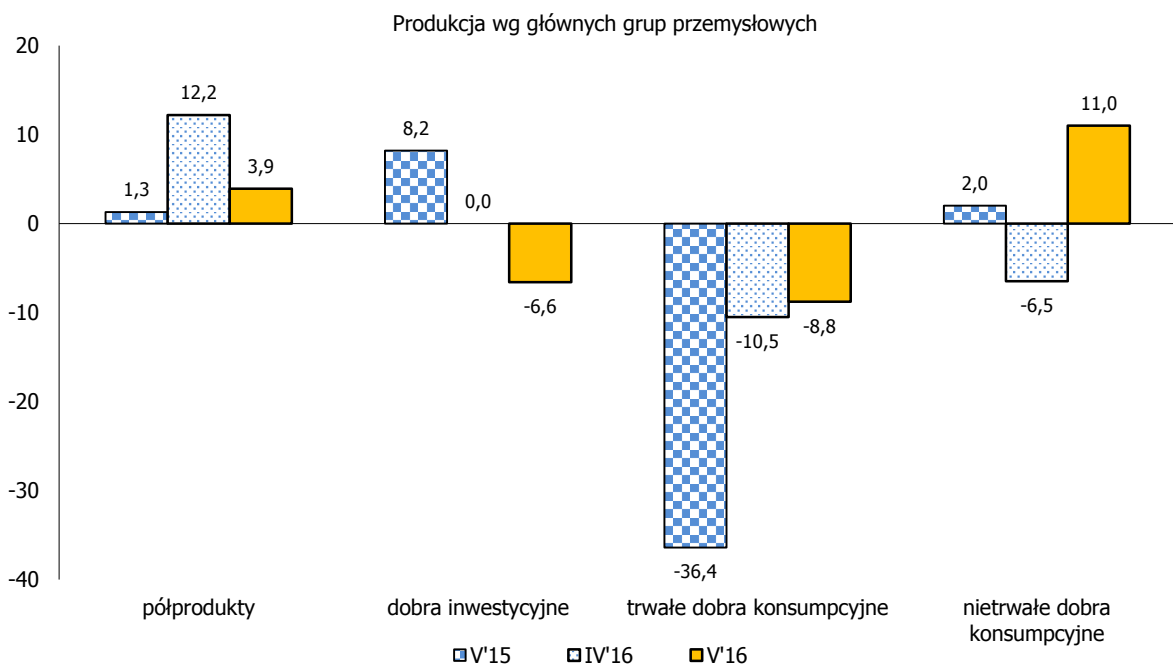
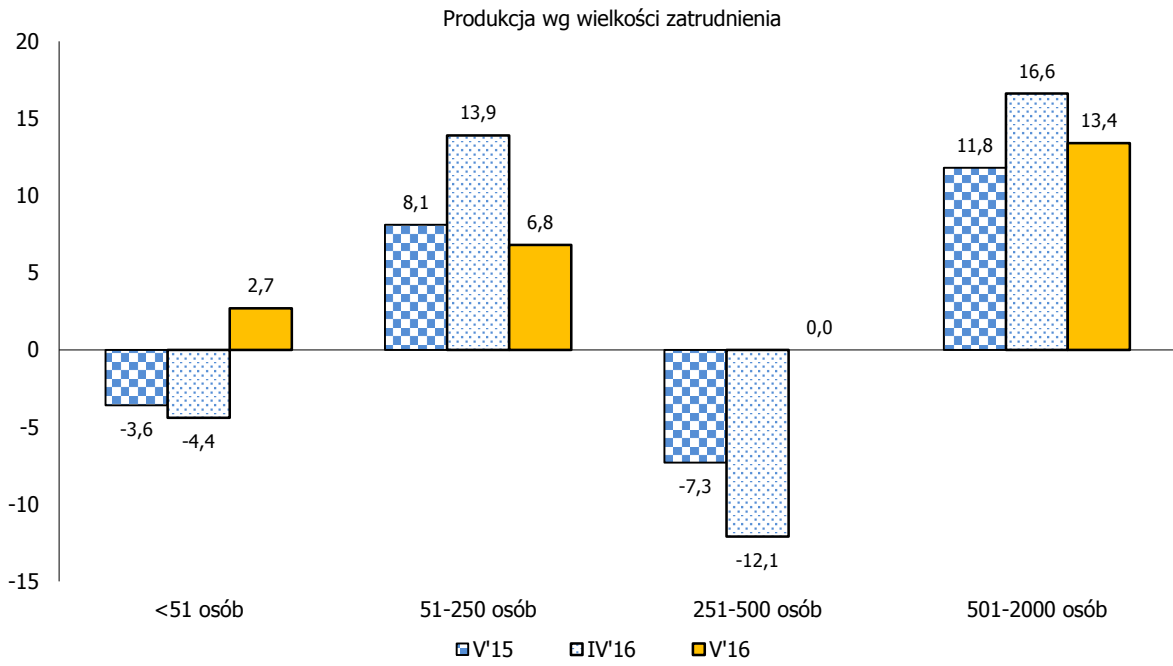

PRODUKCJA

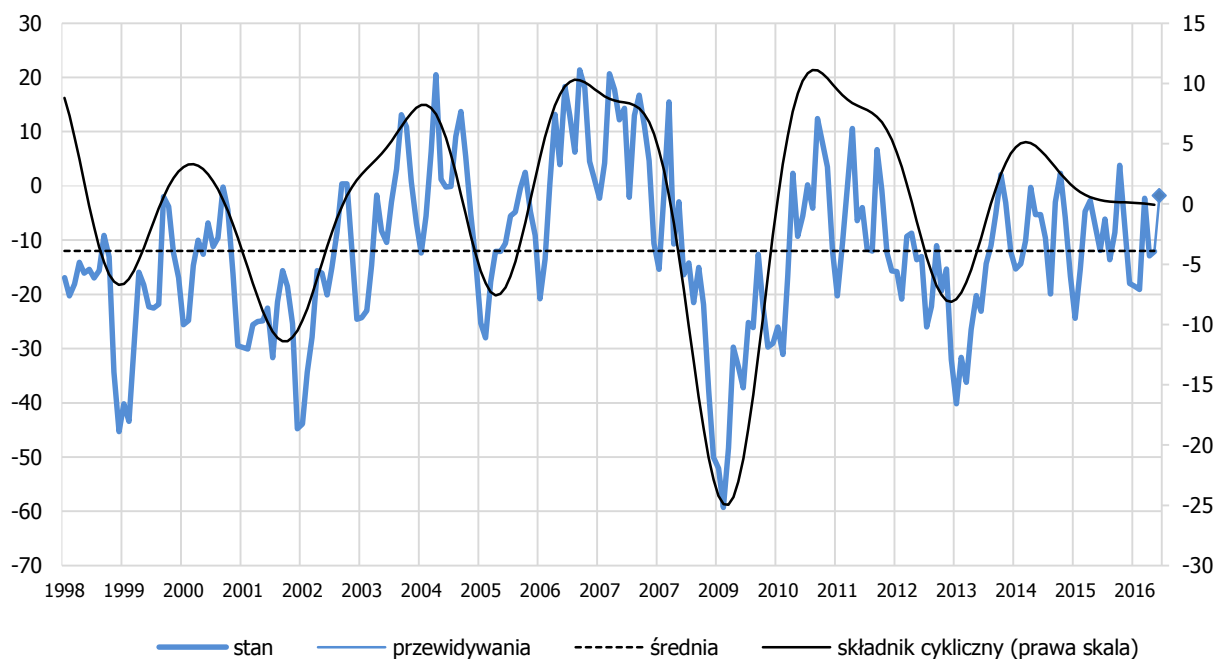

	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	23,9	20,0	29,2	26,0	25,3	26,1
brak zmiany	53,5	50,7	51,1	51,1	54,1	57,0
spadek	22,5	29,3	19,6	22,9	20,6	16,9
saldo (1.-3.)	1,4	-9,3	9,6	3,1	4,7	9,2

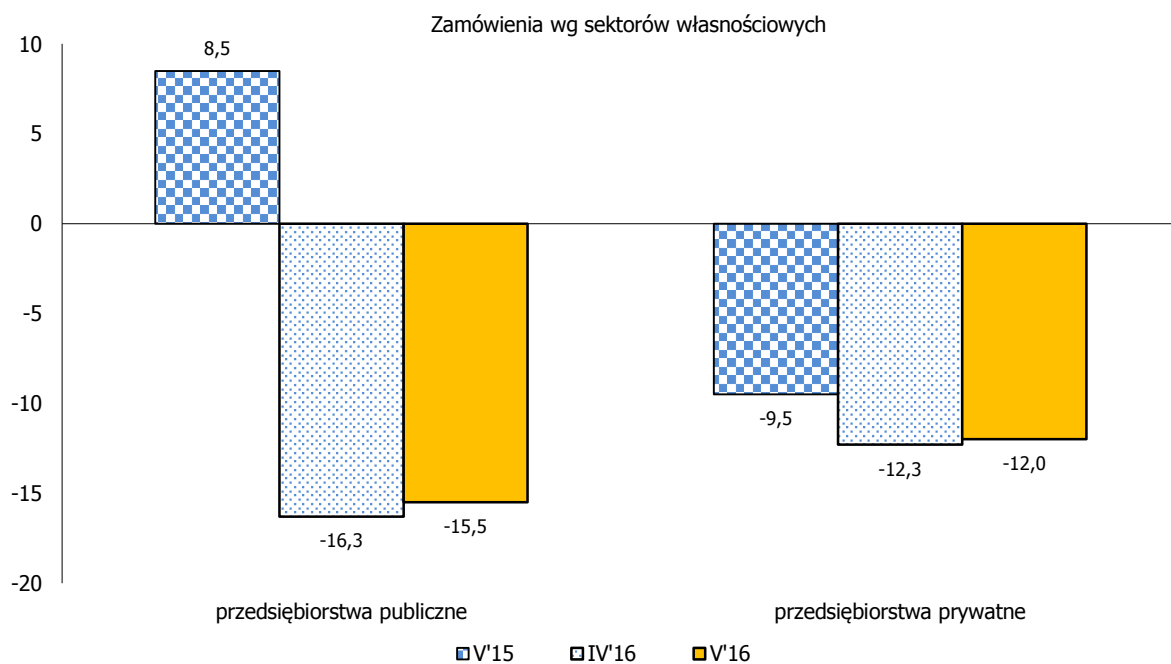

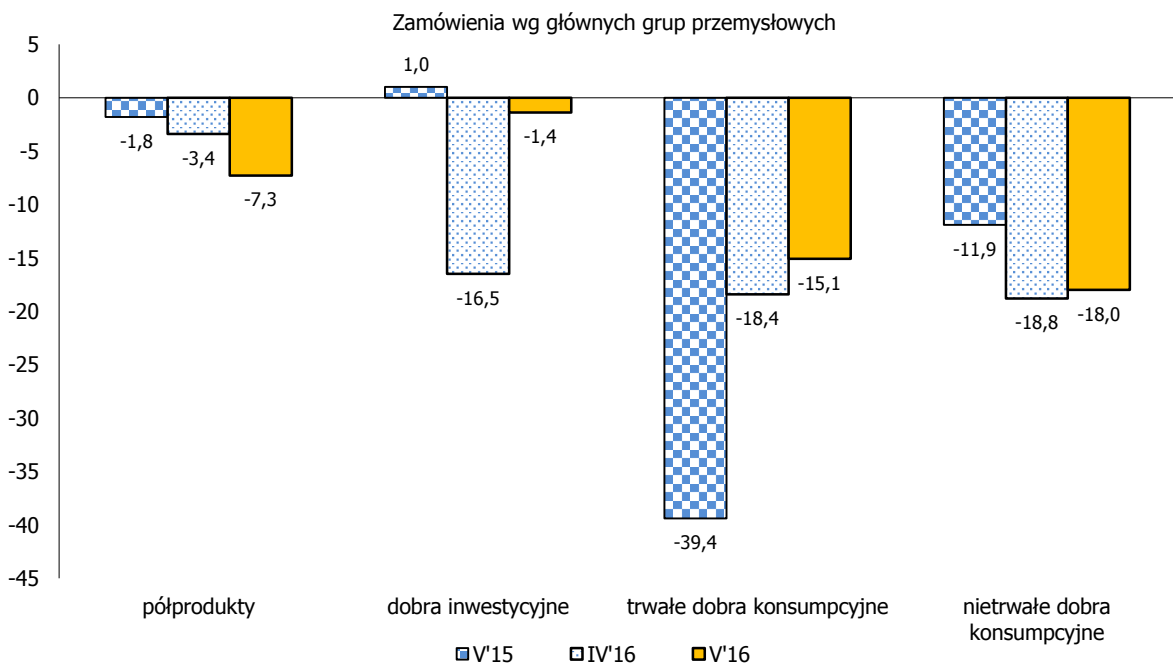
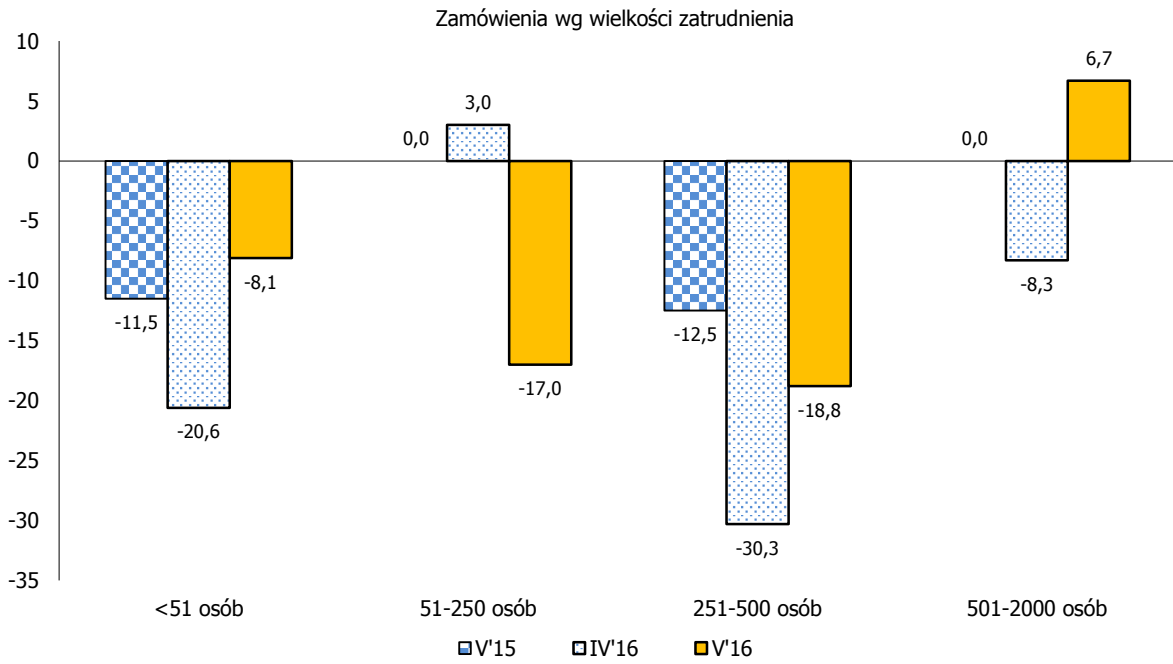

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

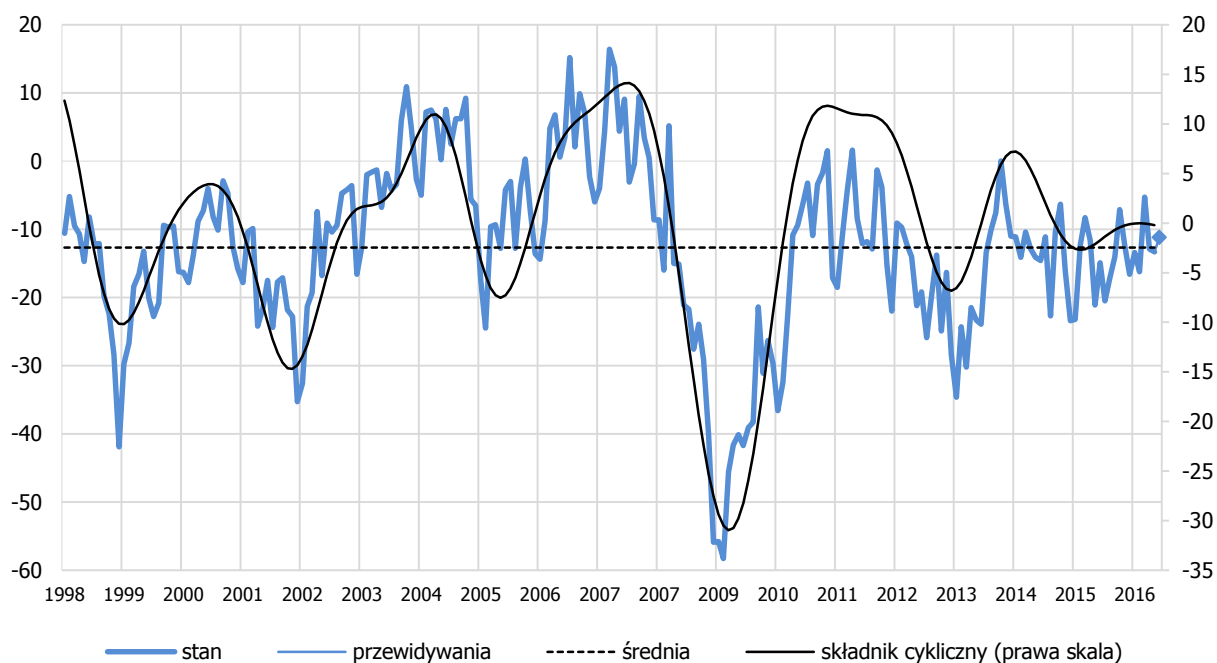

	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	21,3	15,0	24,9	21,4	20,2	18,7
brak zmiany	50,2	50,9	47,9	44,3	47,5	60,8
spadek	28,5	34,1	27,2	34,3	32,3	20,5
saldo (1.-3.)	-7,2	-19,1	-2,3	-12,9	-12,1	-1,8

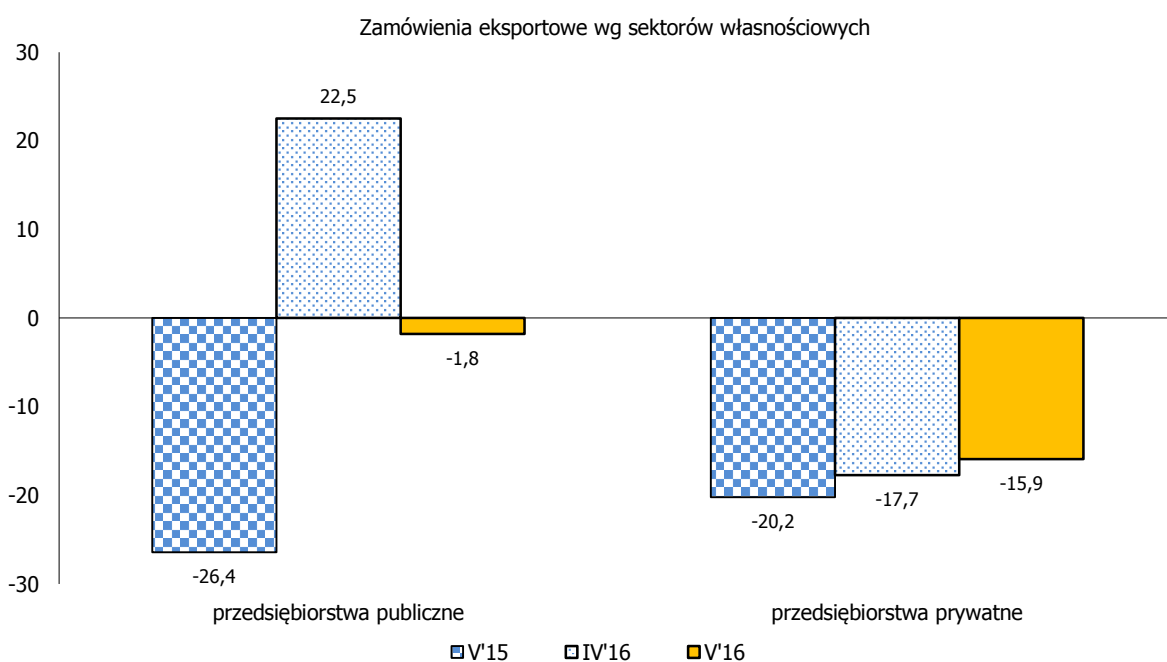

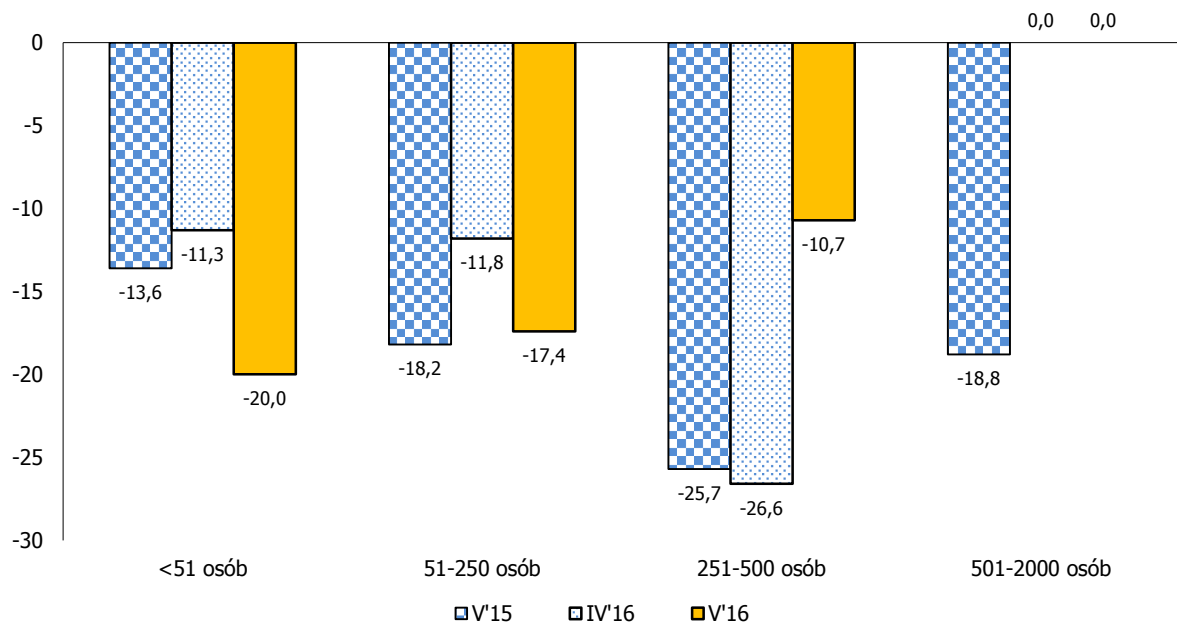
ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

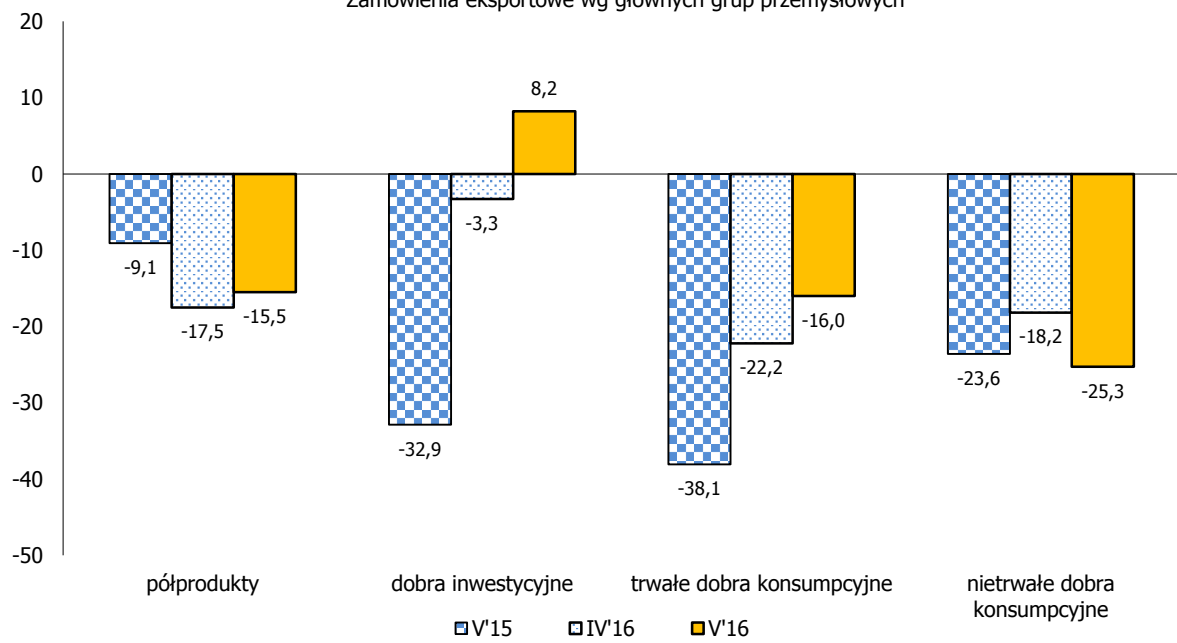
	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	15,0	16,8	25,4	20,0	18,4	17,2
brak zmiany	48,9	50,1	43,9	47,1	49,8	54,4
spadek	36,1	33,0	30,7	32,9	31,7	28,4
nie dotyczy	28,1	26,5	29,1	30,5	29,4	28,8
saldo (1.-3.)	-21,1	-16,2	-5,3	-12,9	-13,3	-11,2

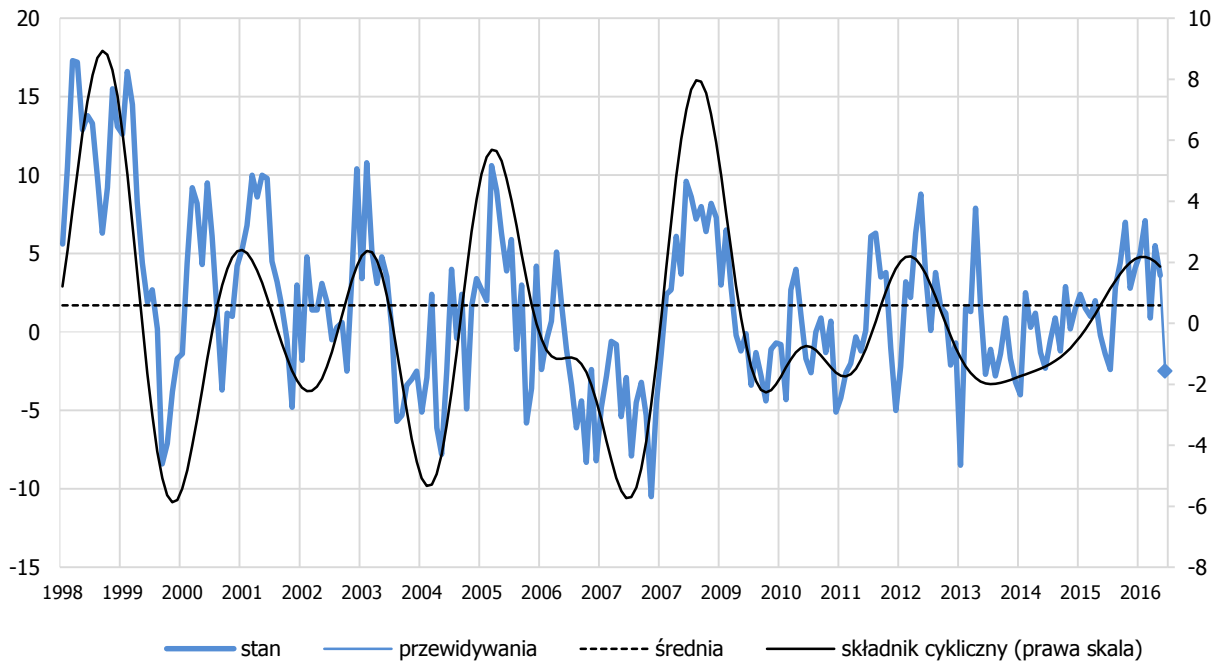
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

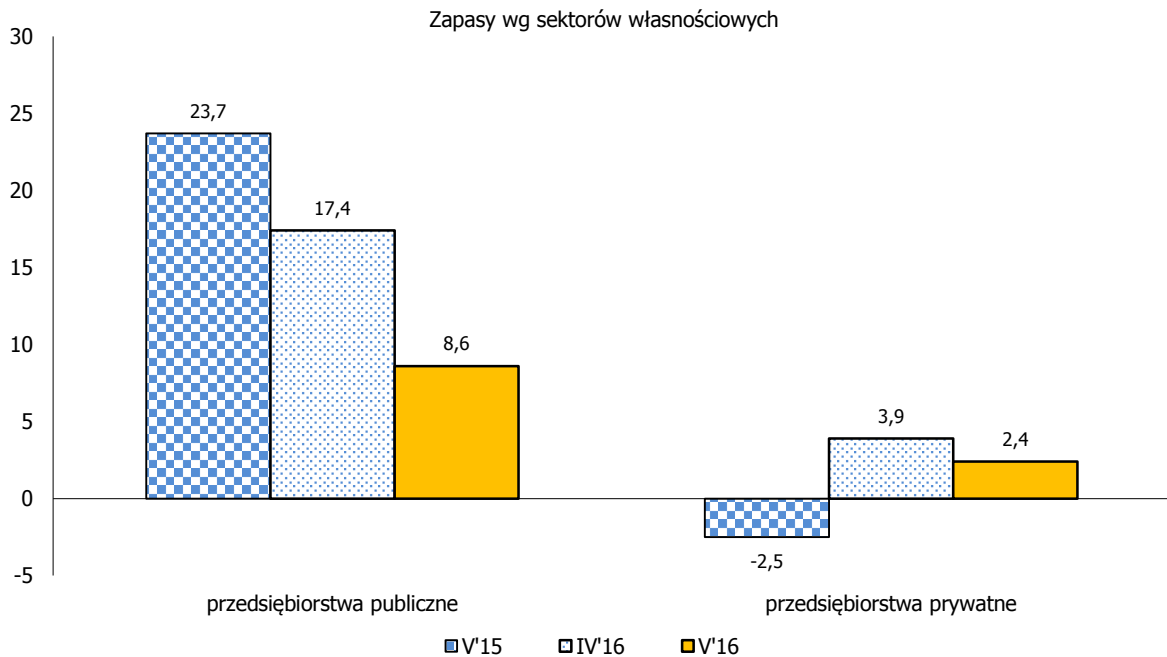
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

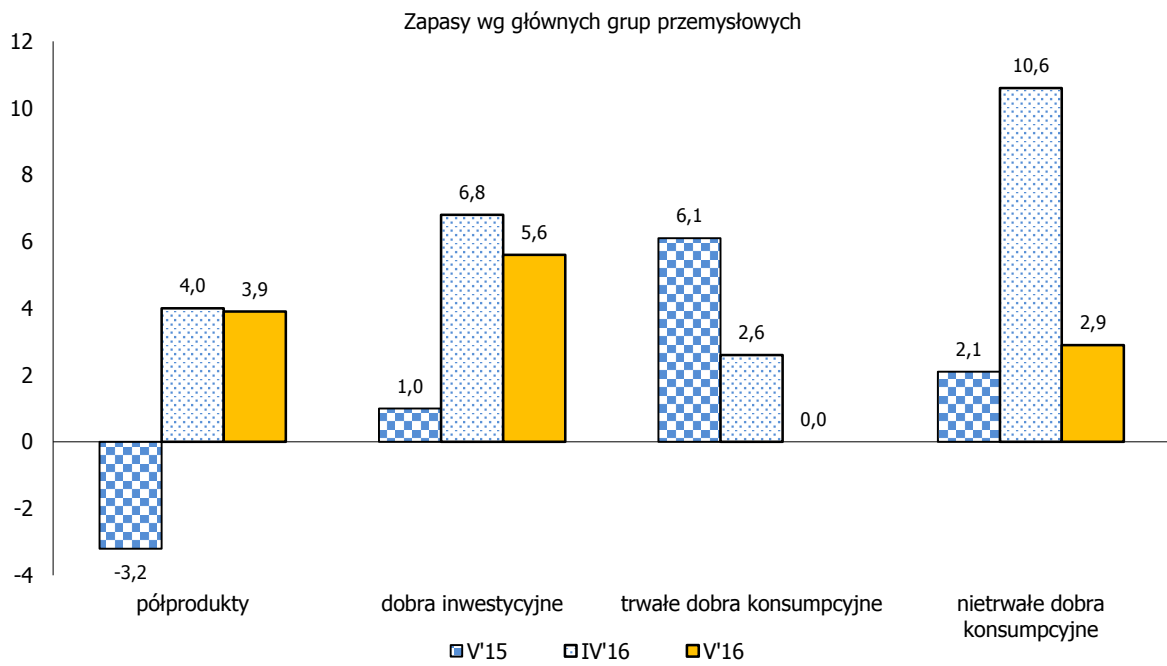

ZAPASY

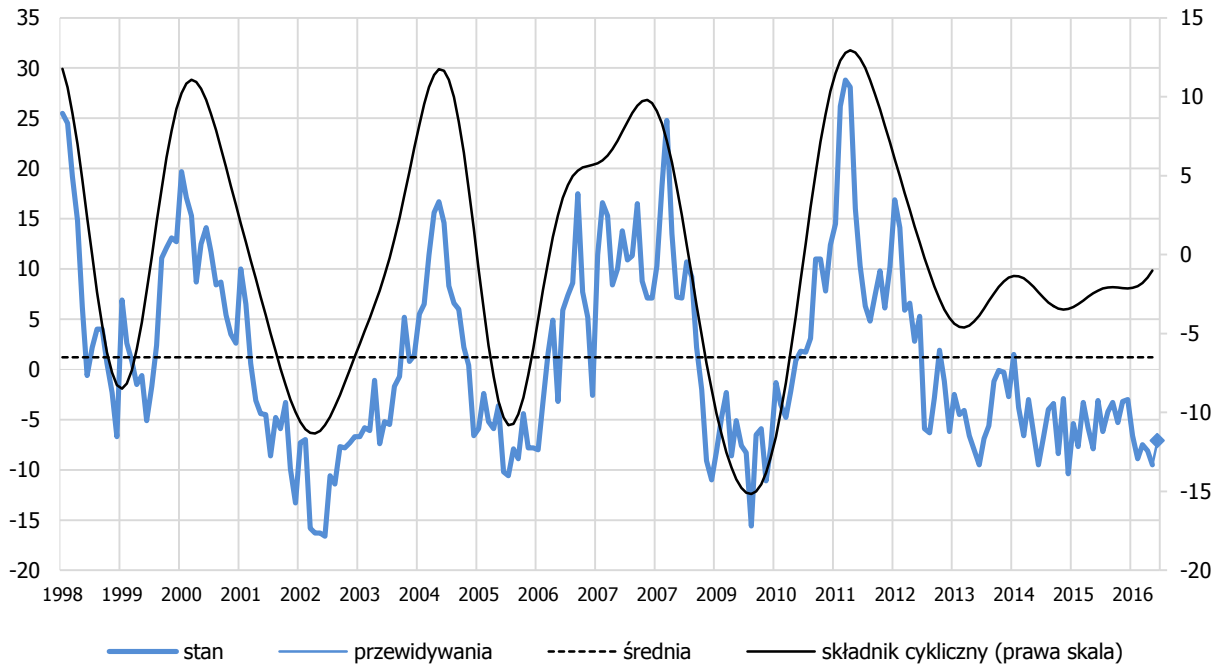

	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	13,6	17,8	15,0	18,7	16,6	9,0
brak zmiany	72,5	71,5	70,9	68,1	70,4	79,6
spadek	13,8	10,7	14,1	13,2	13,0	11,5
saldo (1.-3.)	-0,2	7,1	0,9	5,5	3,6	-2,5

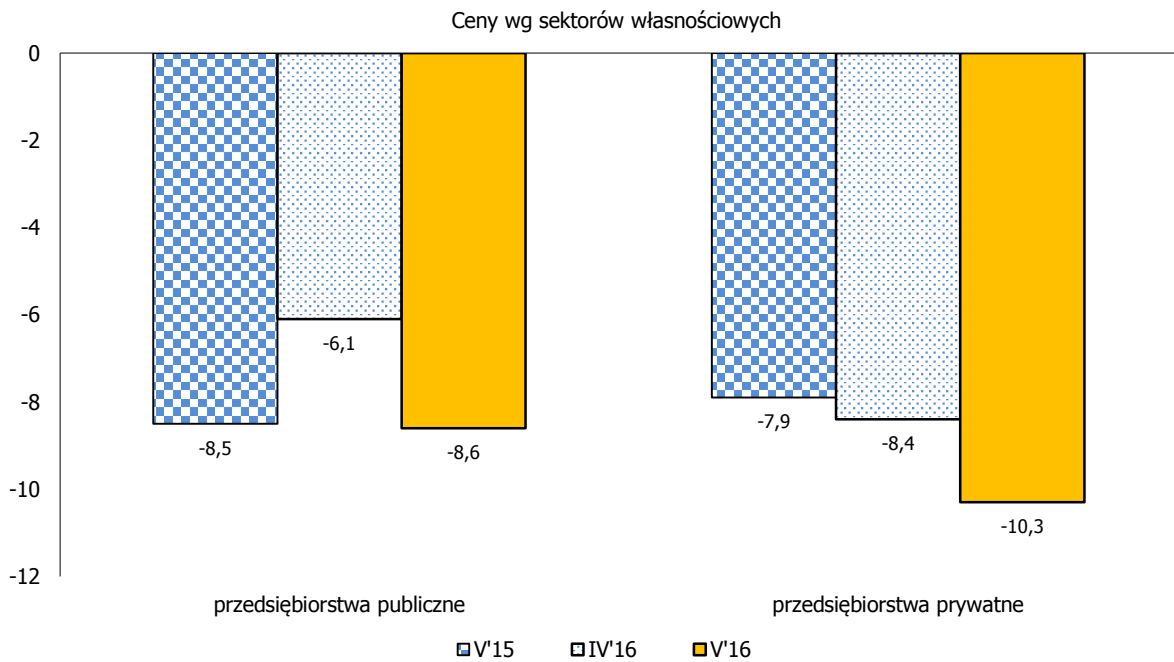

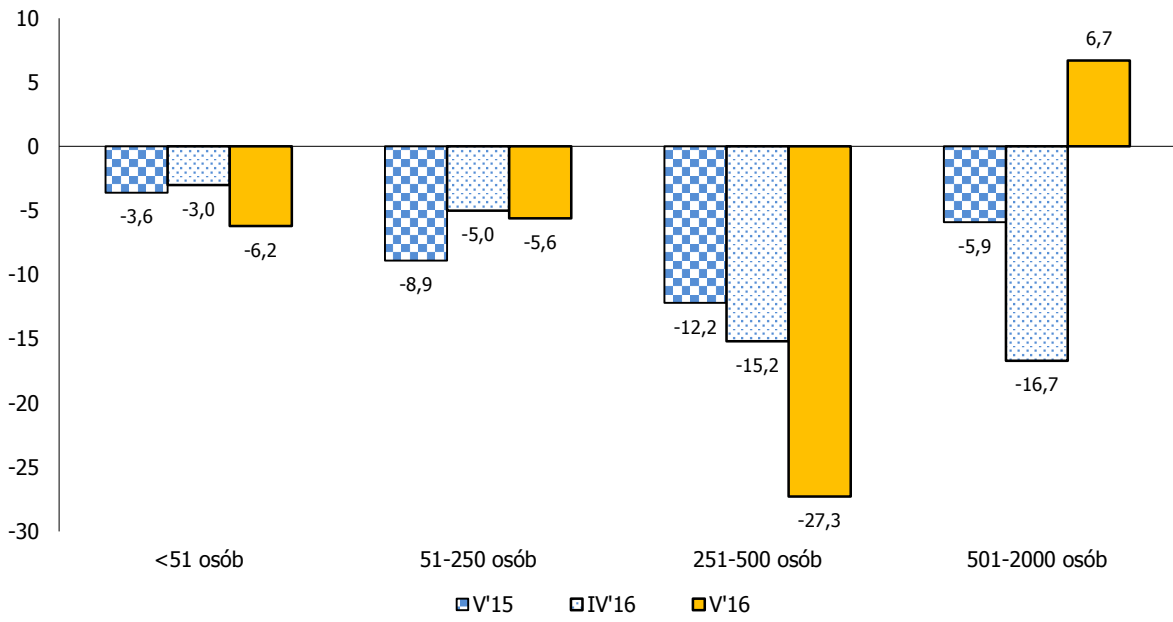
CENY

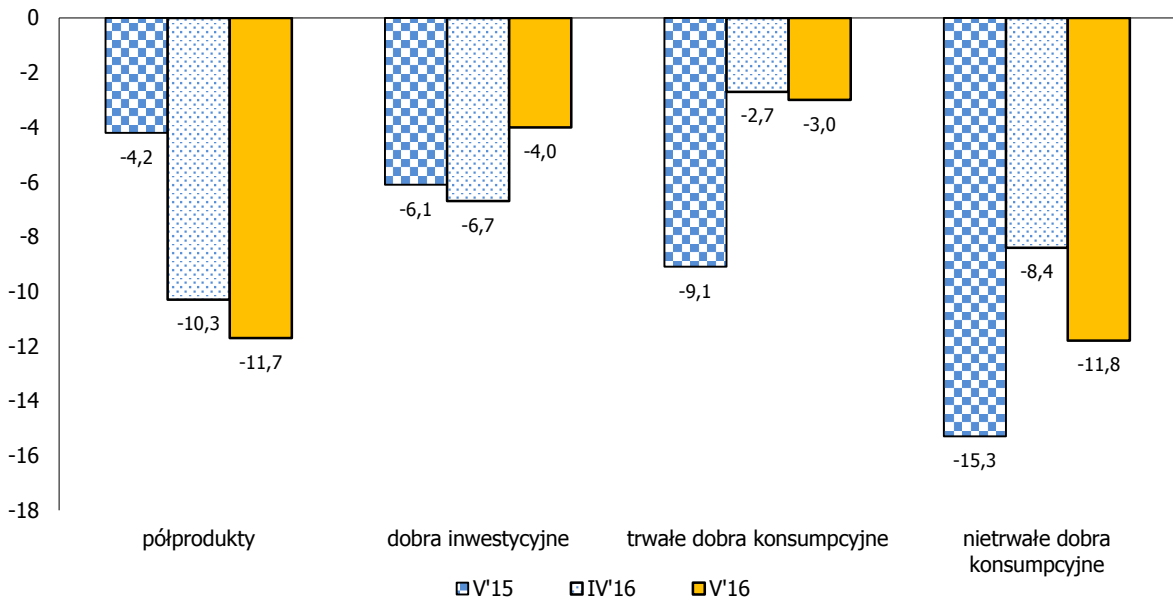
	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	5,7	8,8	8,0	6,5	5,7	7,1
brak zmiany	80,8	73,5	76,5	78,9	79,2	78,7
spadek	13,6	17,7	15,5	14,6	15,2	14,2
saldo (1.-3.)	-7,9	-8,9	-7,5	-8,1	-9,5	-7,1

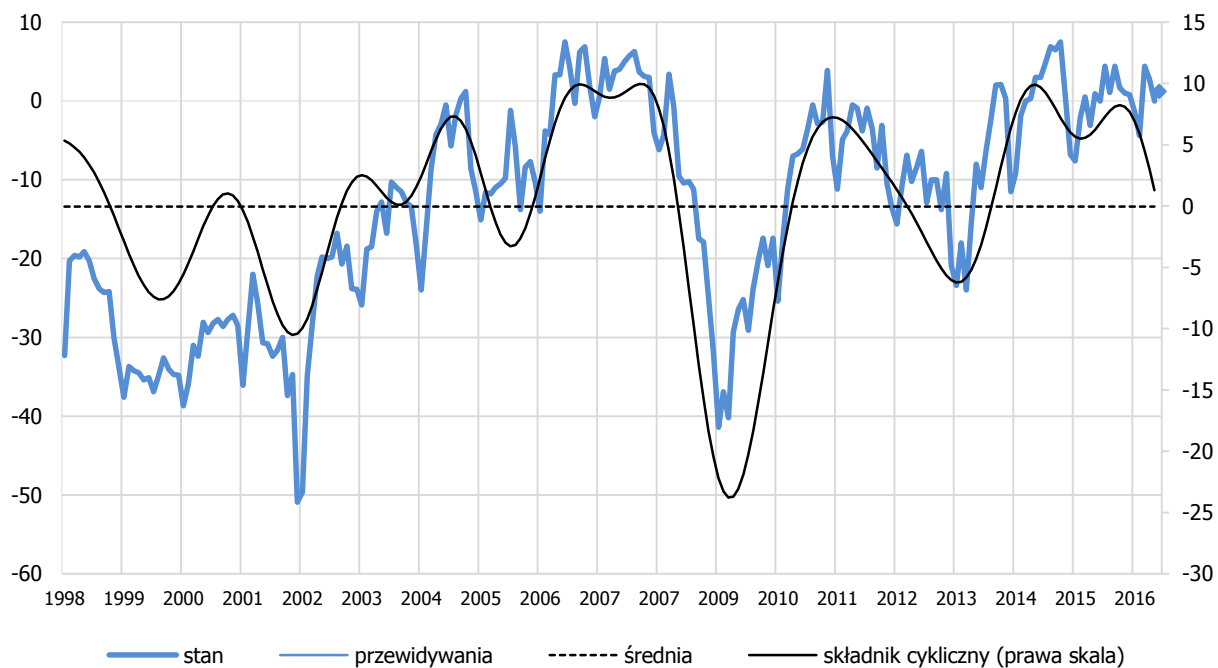
Ceny wg wielkości zatrudnienia

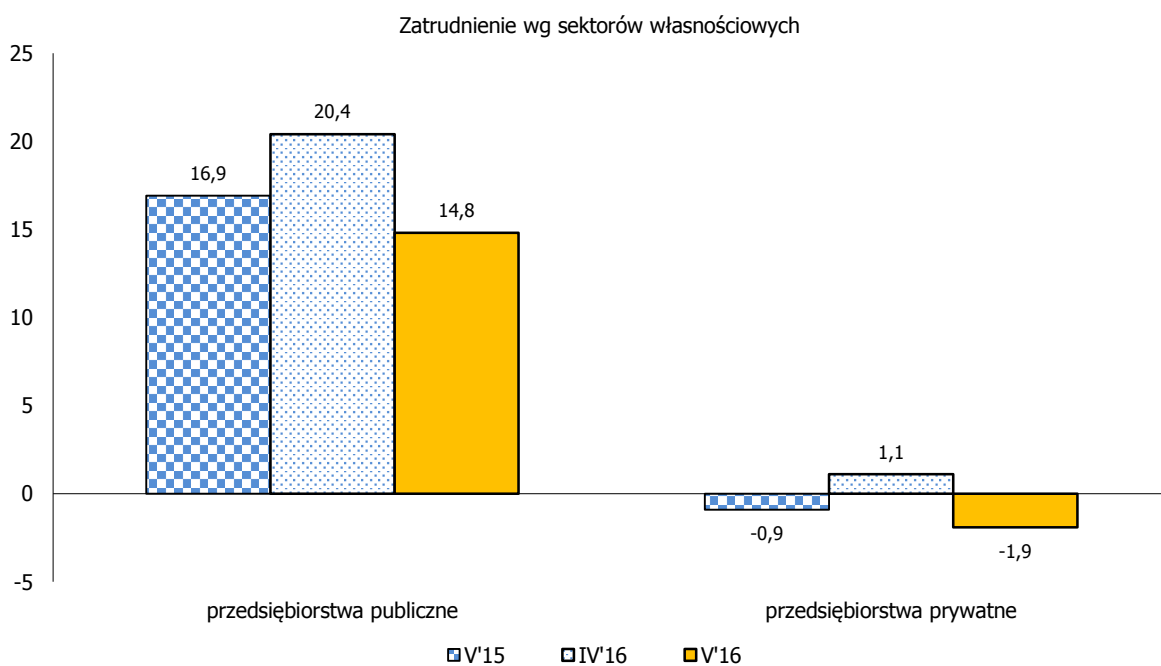
Ceny wg głównych grup przemysłowych

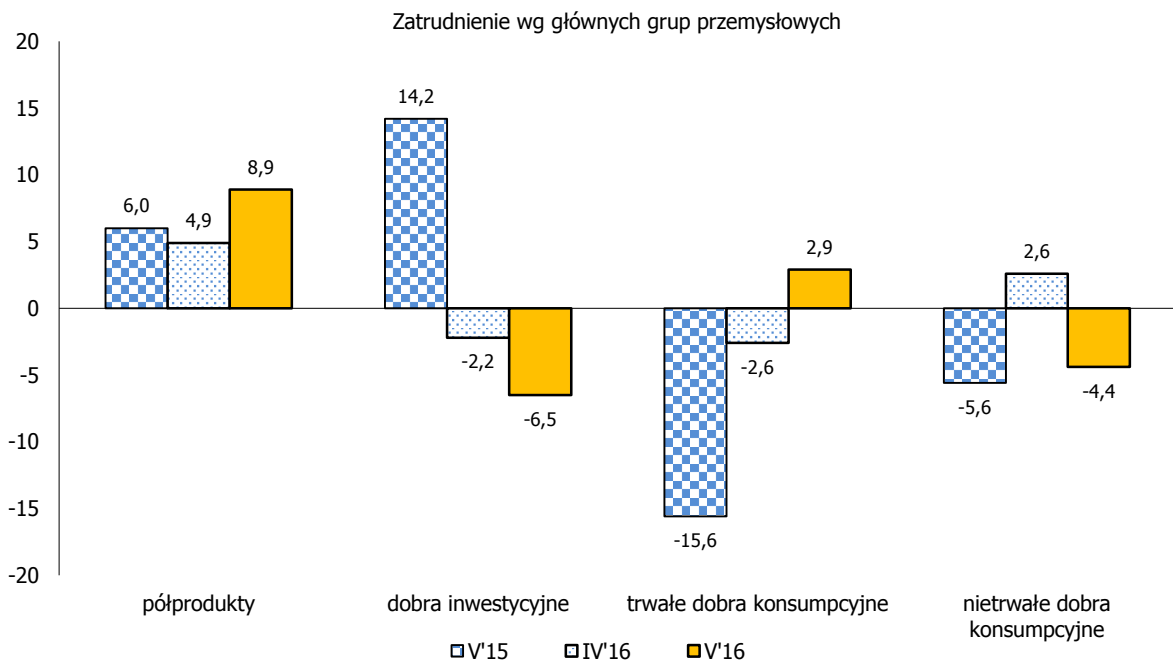
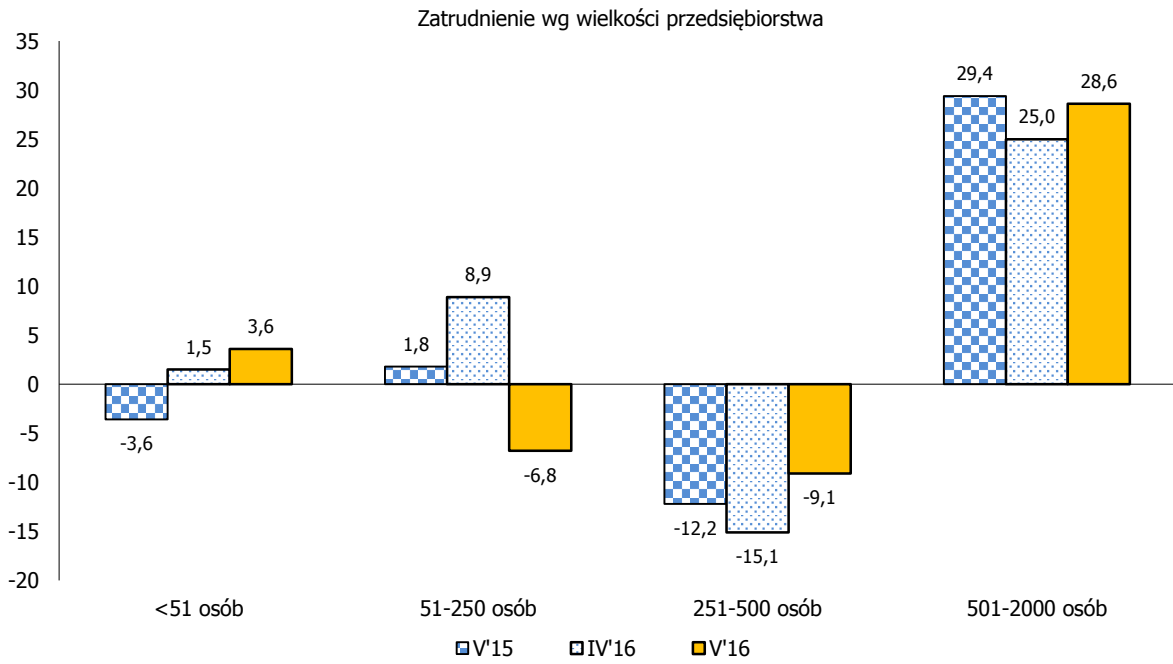

ZATRUDNIENIE

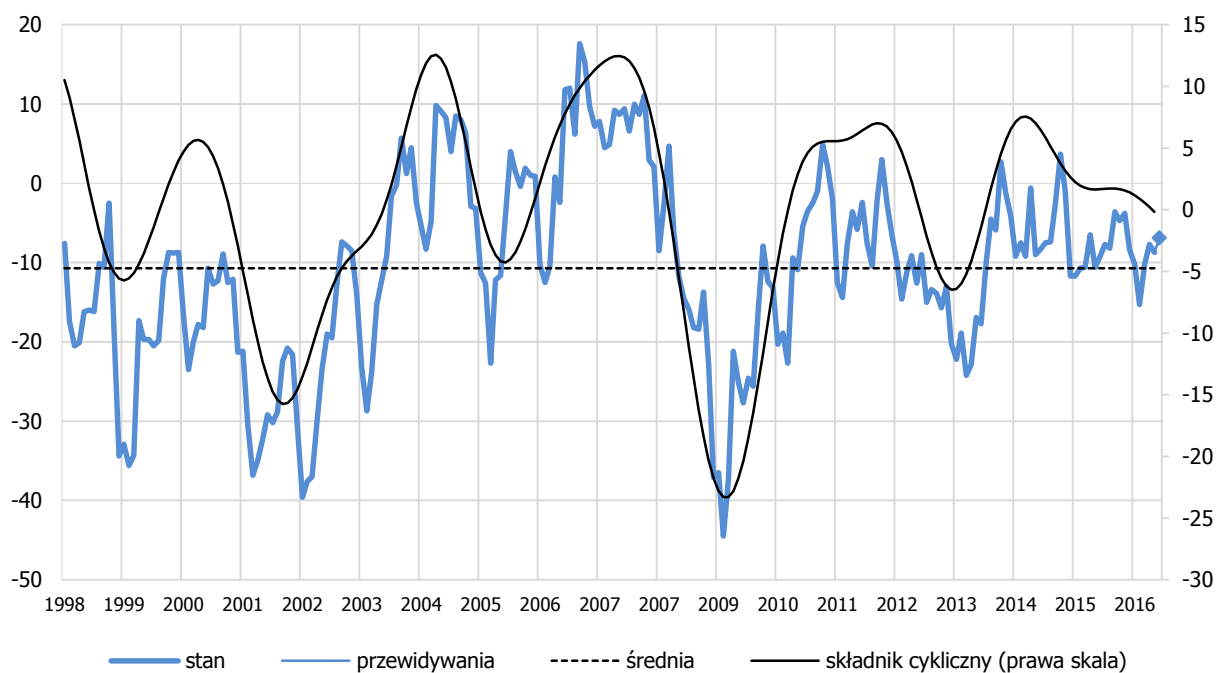

	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
wzrost	13,6	10,4	13,8	16,2	15,1	12,9
brak zmiany	73,7	74,8	76,8	70,4	69,9	75,4
spadek	12,7	14,8	9,4	13,4	15,1	11,7
saldo (1.-3.)	0,9	-4,4	4,4	2,8	0,0	1,2

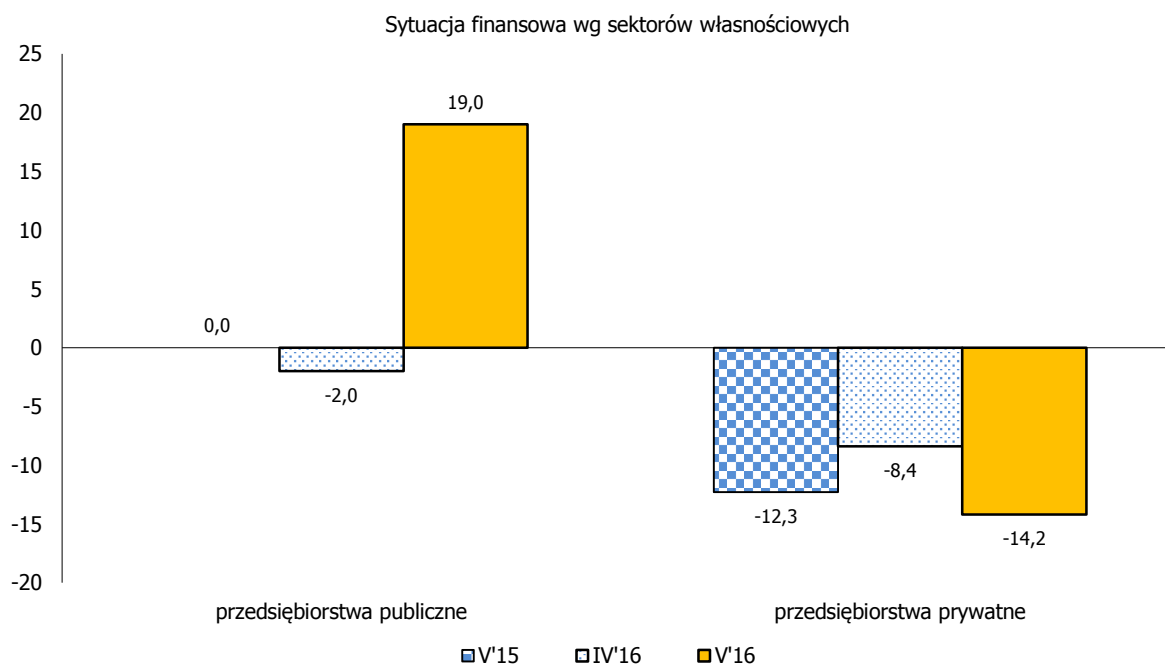

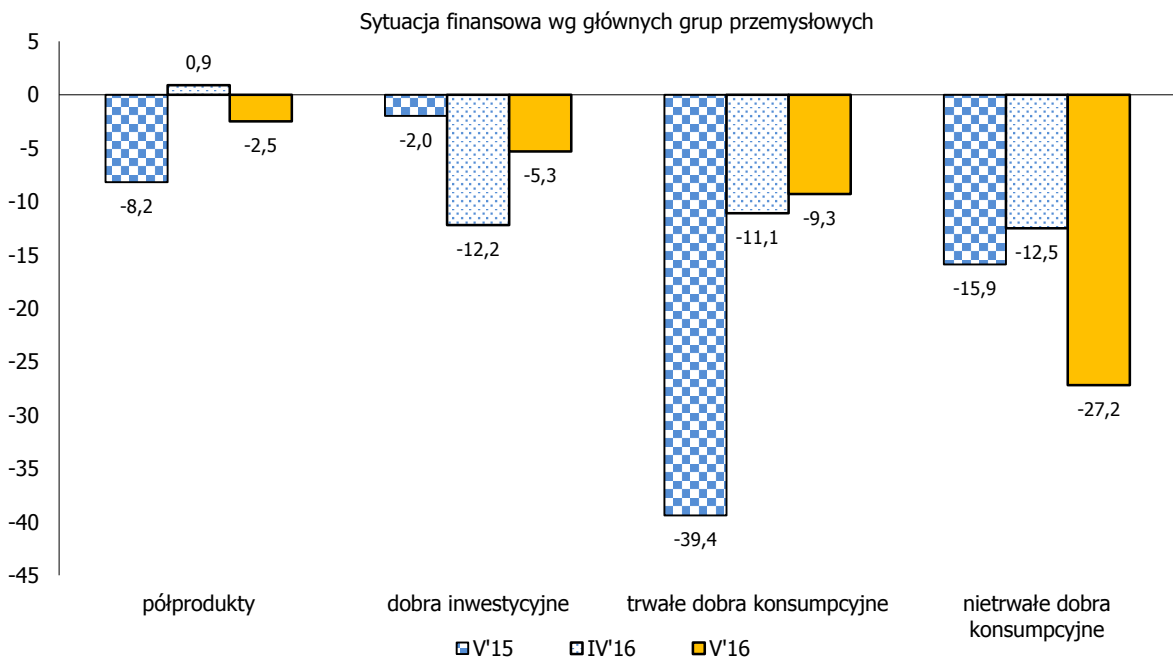
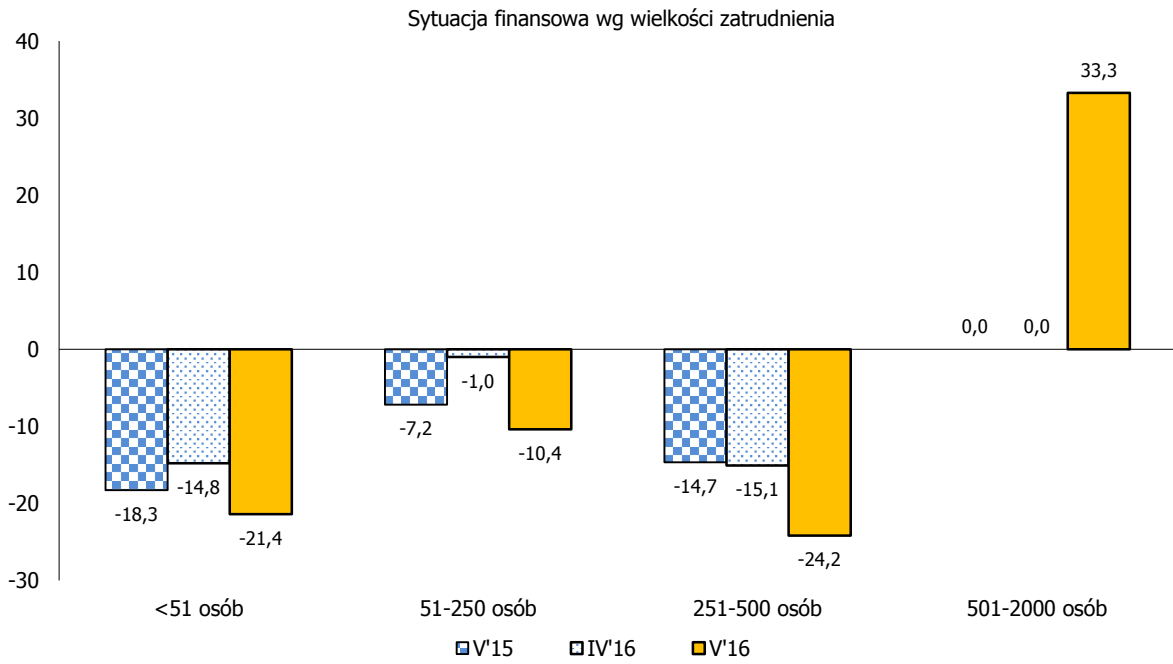

SYTUACJA FINANSOWA

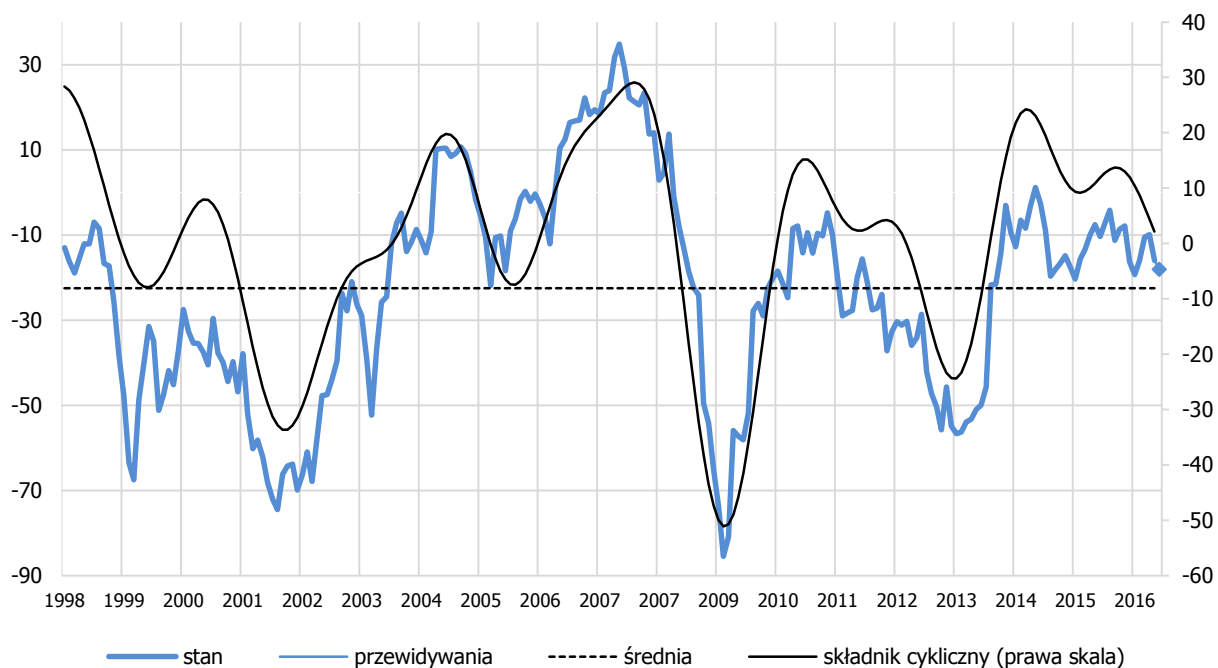

	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
poprawa	11,3	10,2	13,6	14,1	15,6	13,5
brak zmiany	66,8	64,3	62,6	64,2	60,0	66,1
pogorszenie	21,9	25,5	23,8	21,8	24,3	20,4
saldo (1.-3.)	-10,6	-15,3	-10,2	-7,7	-8,7	-6,9

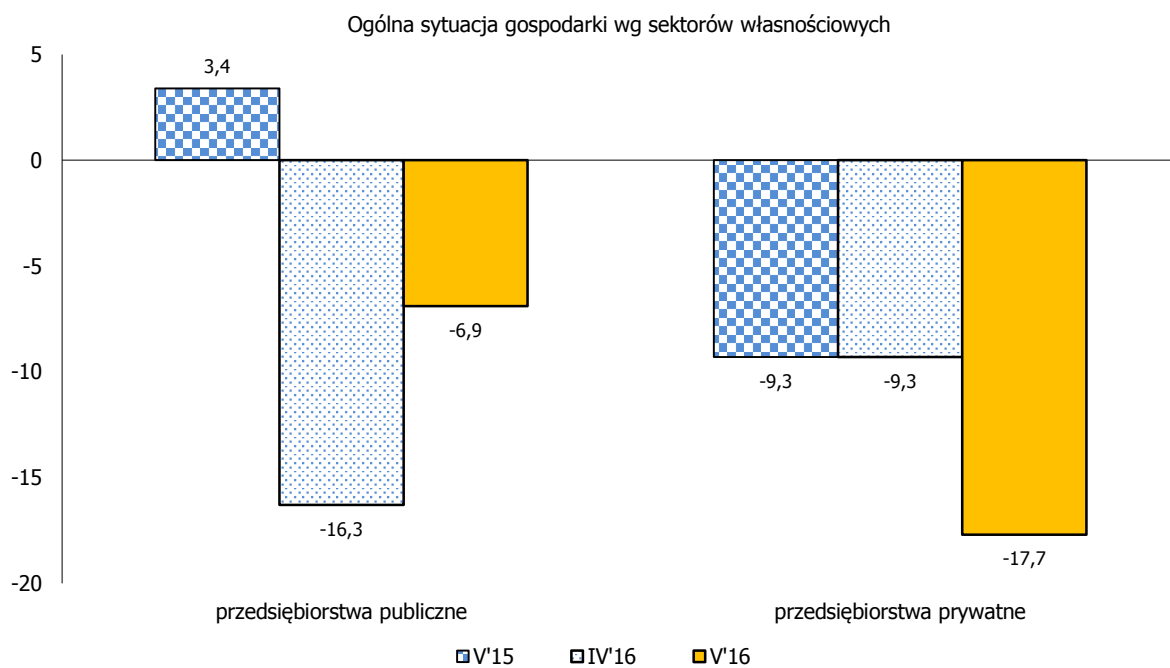

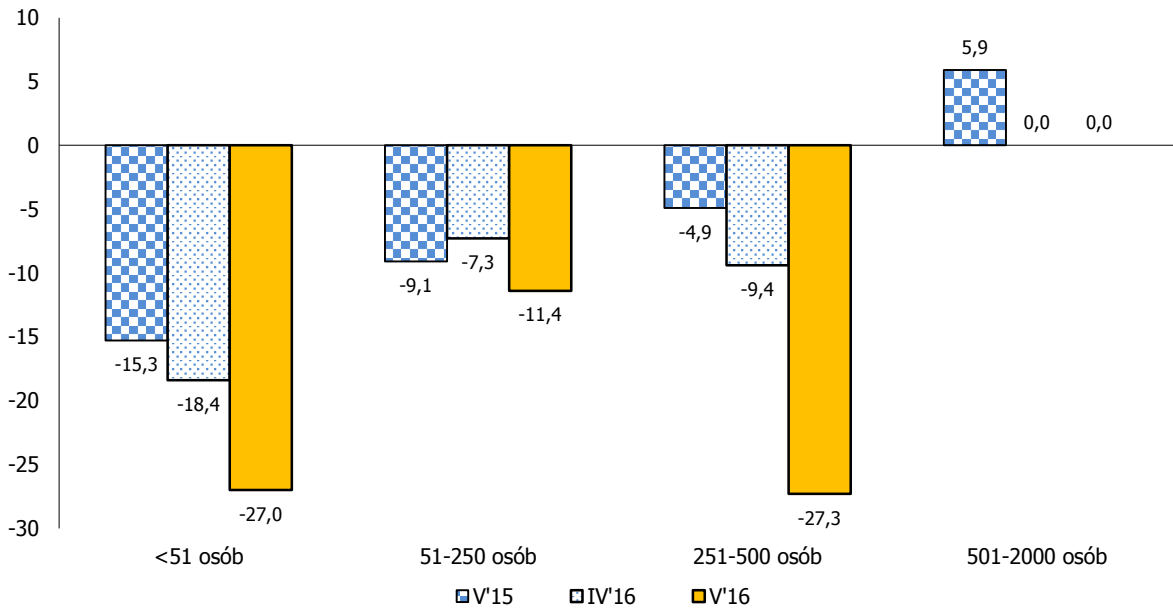
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI

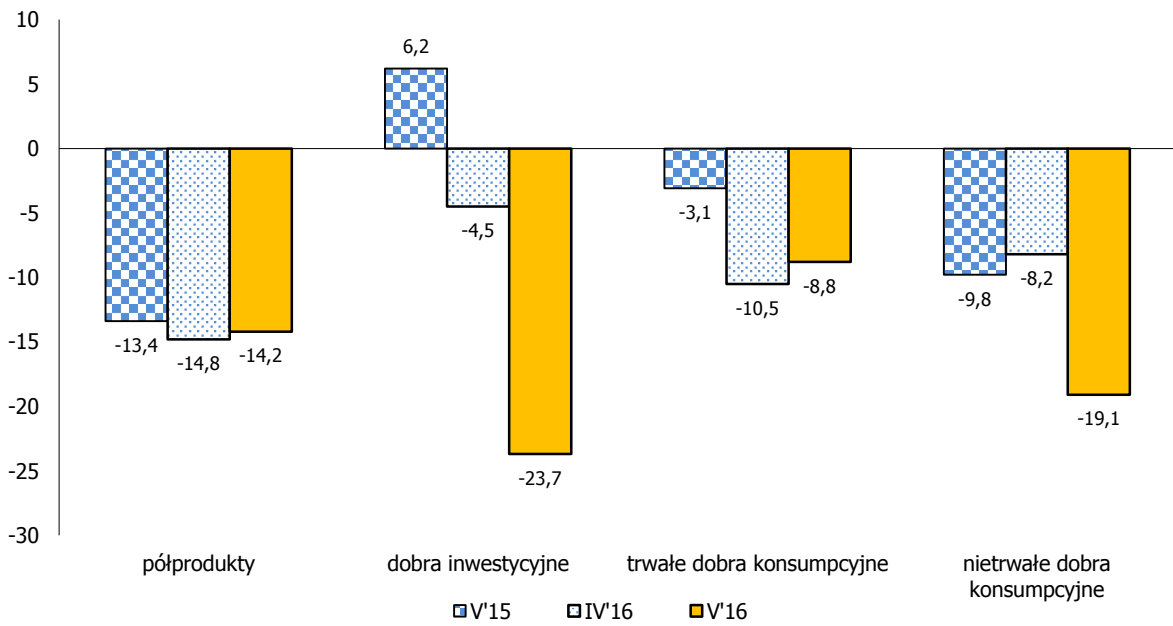
	V'15	II'16	III'16	IV'16	V'16	przewidywania
poprawa	10,6	6,9	10,7	9,1	8,5	10,0
brak zmiany	71,2	70,2	68,1	71,9	67,0	61,9
pogorszenie	18,2	22,9	21,2	19,0	24,5	28,1
saldo (1.-3.)	-7,6	-16,0	-10,5	-9,9	-16,0	-18,1

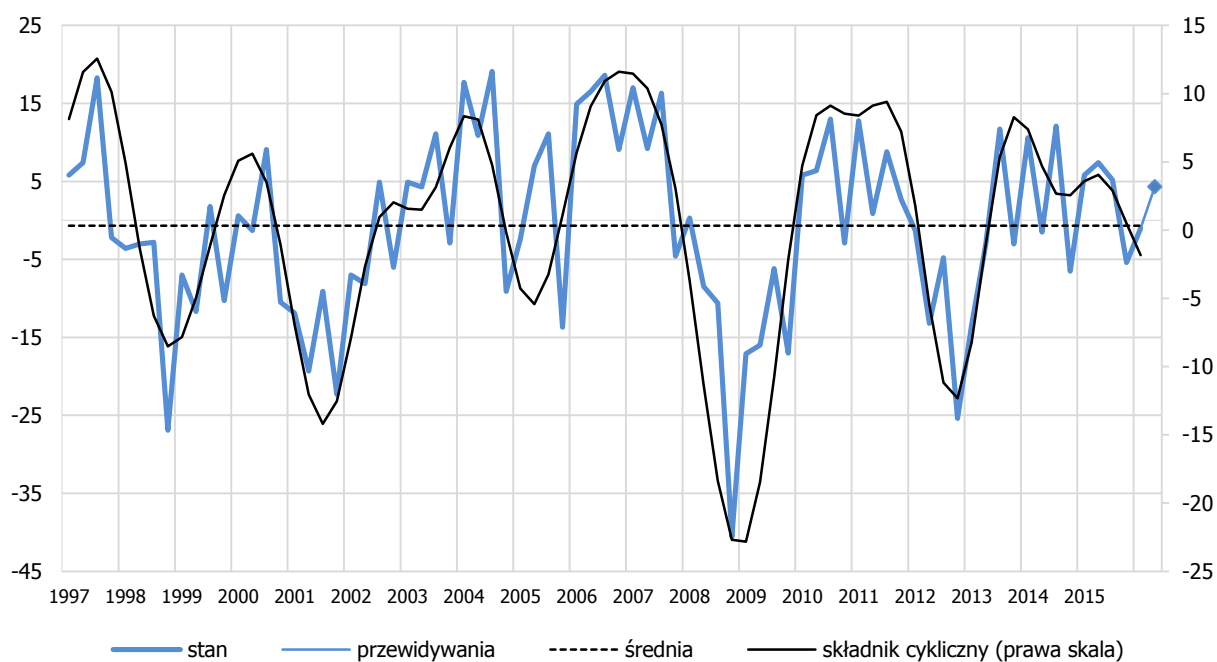
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

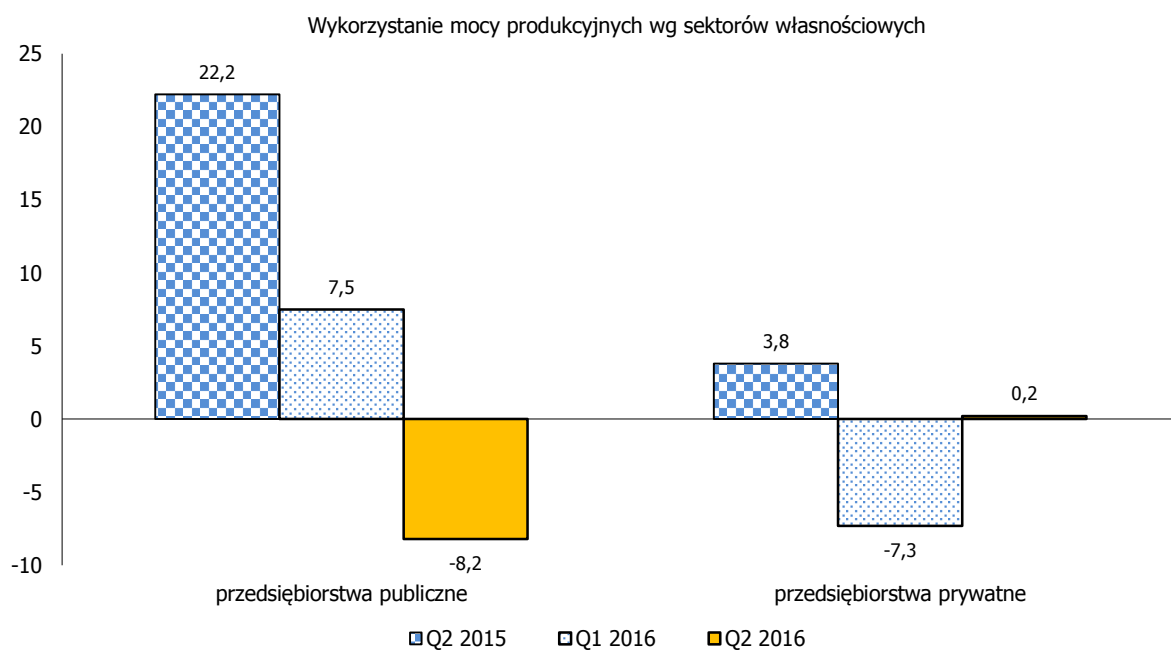
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

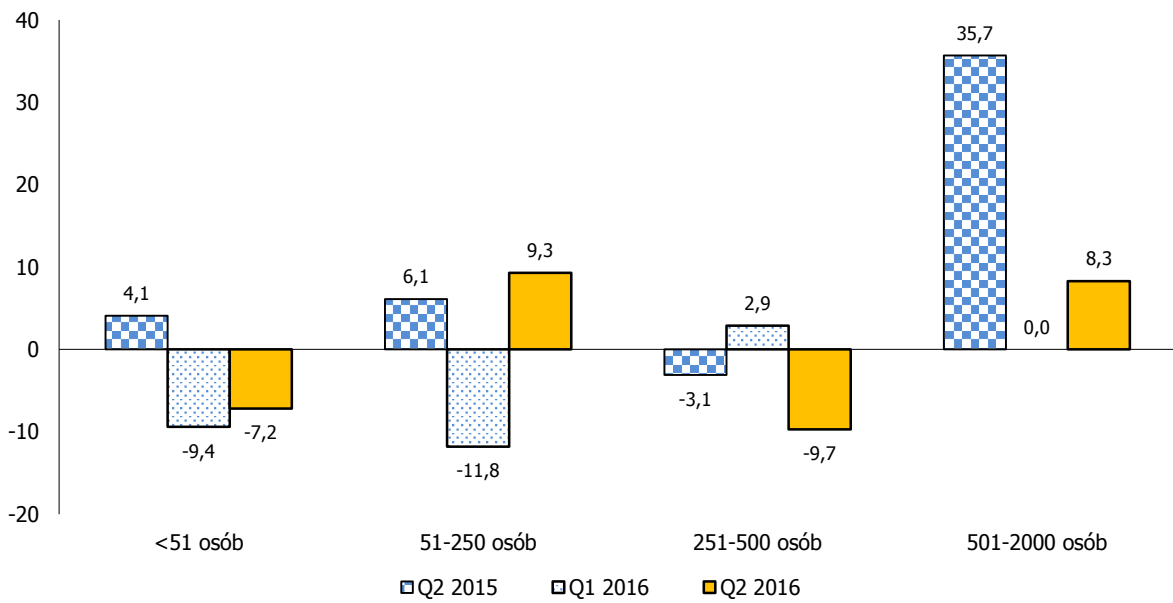
WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

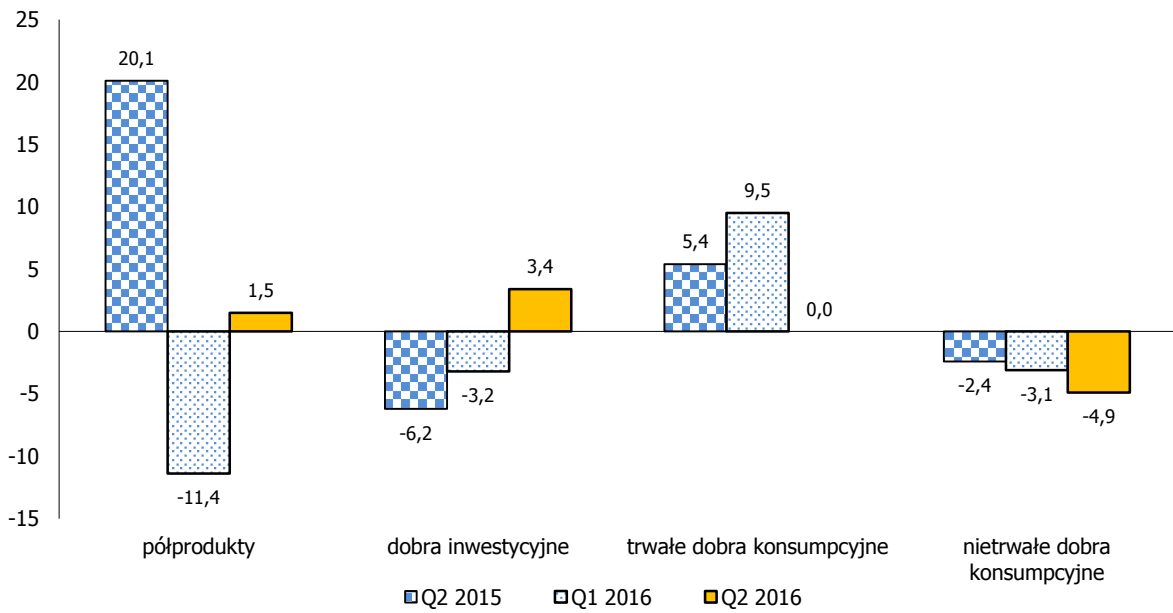
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	21,2	21,6	22,4	13,1	17,9	20,2
brak zmiany	63,4	64,1	60,4	68,3	63,3	64,0
spadek	15,4	14,2	17,2	18,5	18,9	15,9
saldo (1.-3.)	5,8	7,4	5,2	-5,4	-1,0	4,3
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	73,8	76,0	71,0	73,3	72,2	73,8

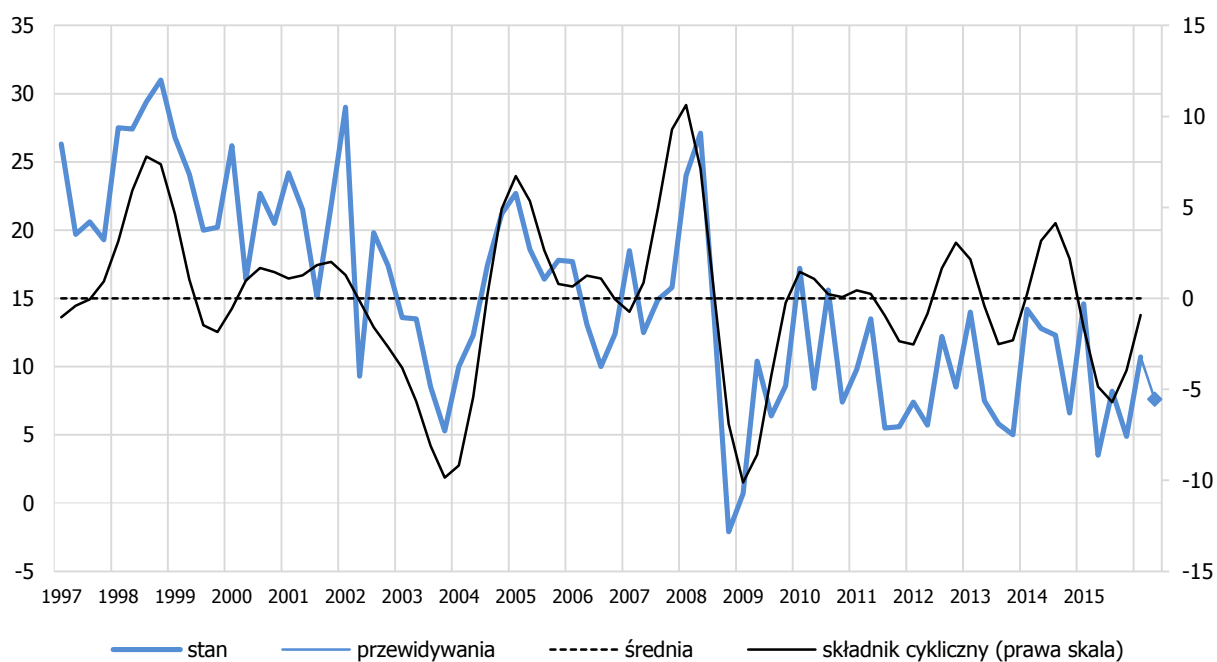
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

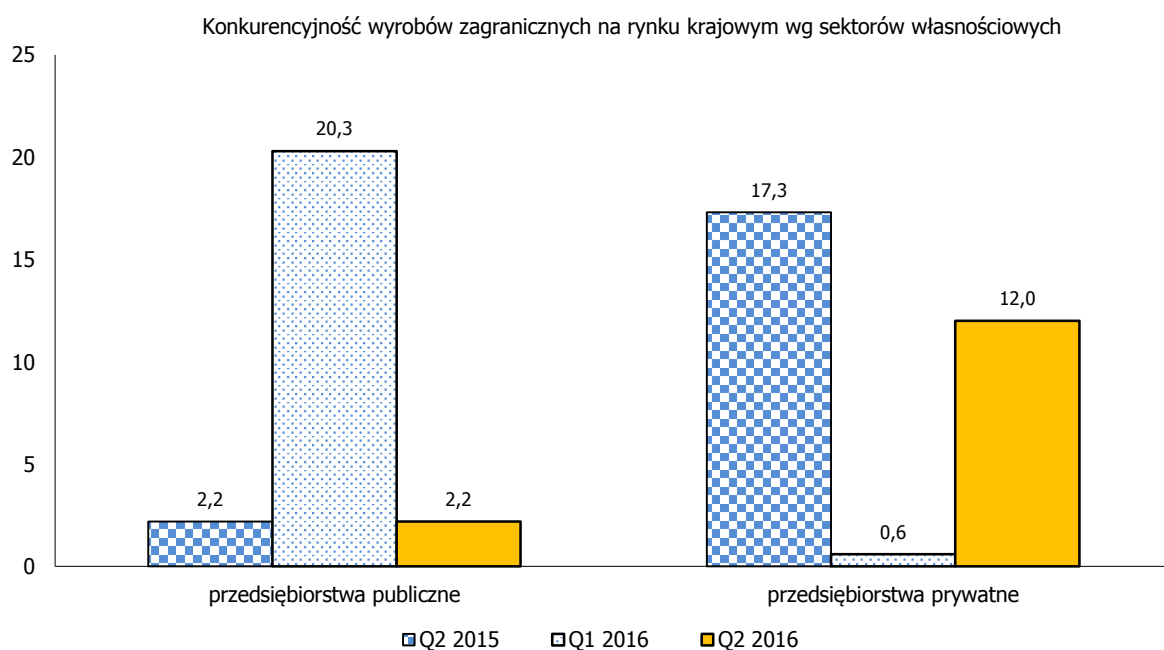
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

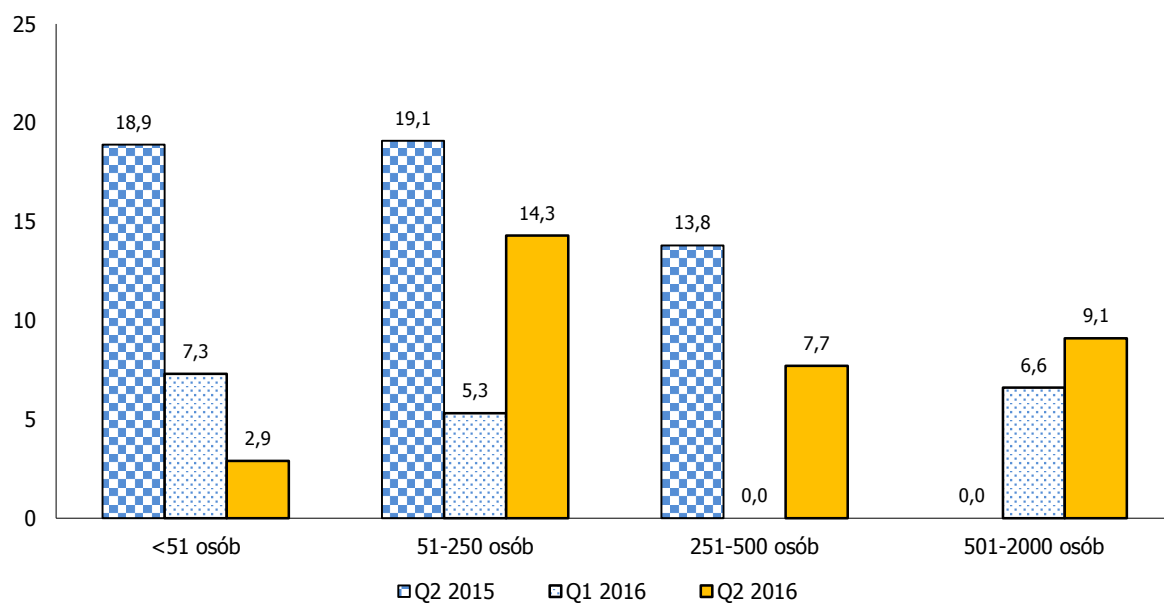
KONKURENCYJNOŚĆ TOWARÓW ZAGRANICZNYCH

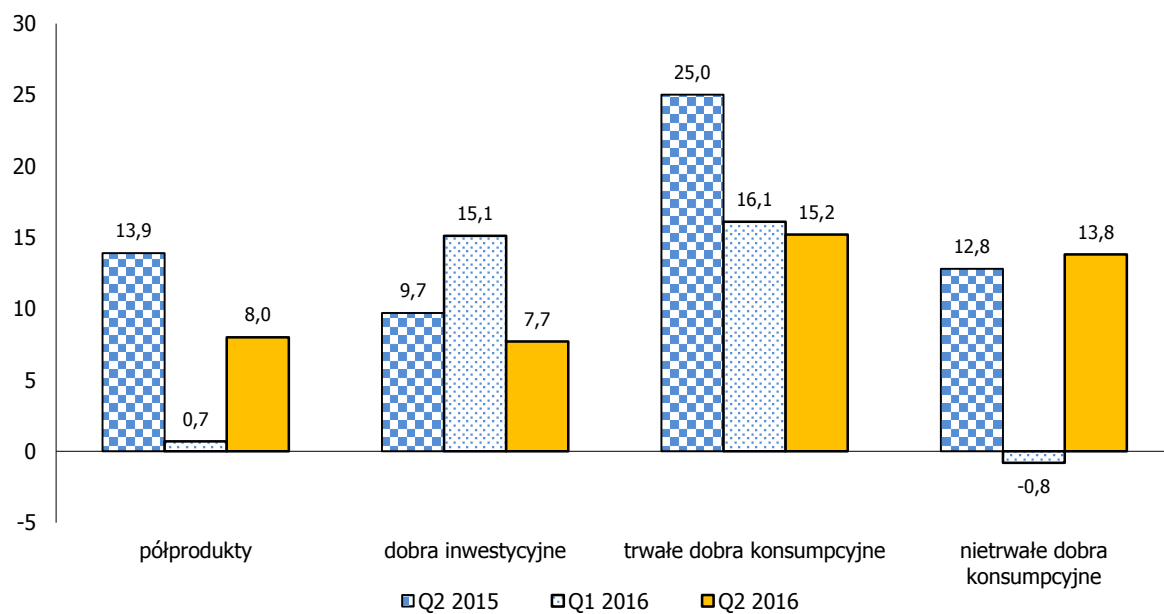
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	20,5	11,2	13,9	12,3	14,4	11,7
brak zmiany	73,5	81,1	80,3	80,3	81,9	84,3
spadek	5,9	7,7	5,7	7,4	3,7	4,1
trudno ocenić	27,5	30,1	27,1	26,4	25,1	26,1
saldo (1.-3.)	14,6	3,5	8,2	4,9	10,7	7,6

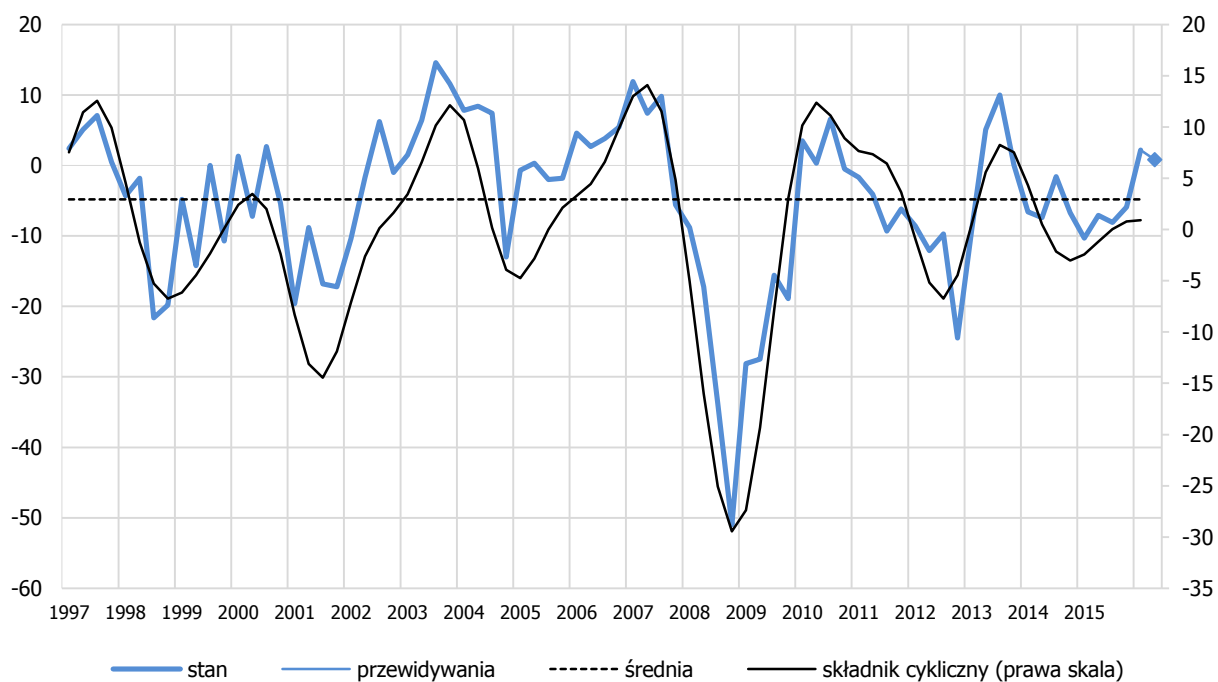
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

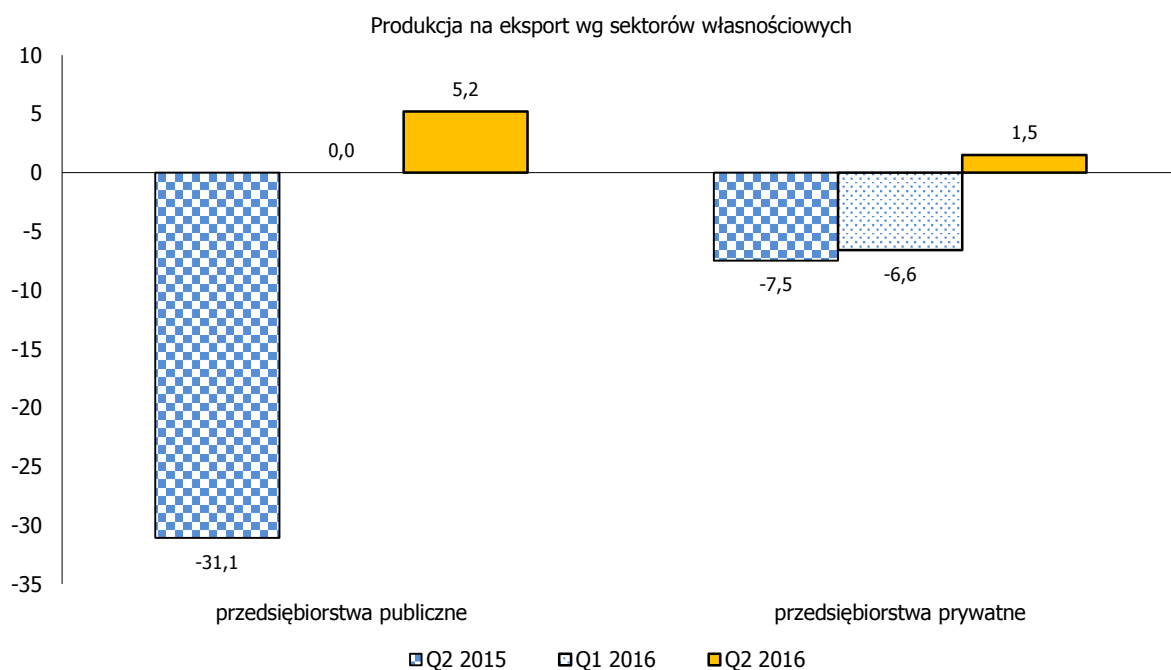
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych

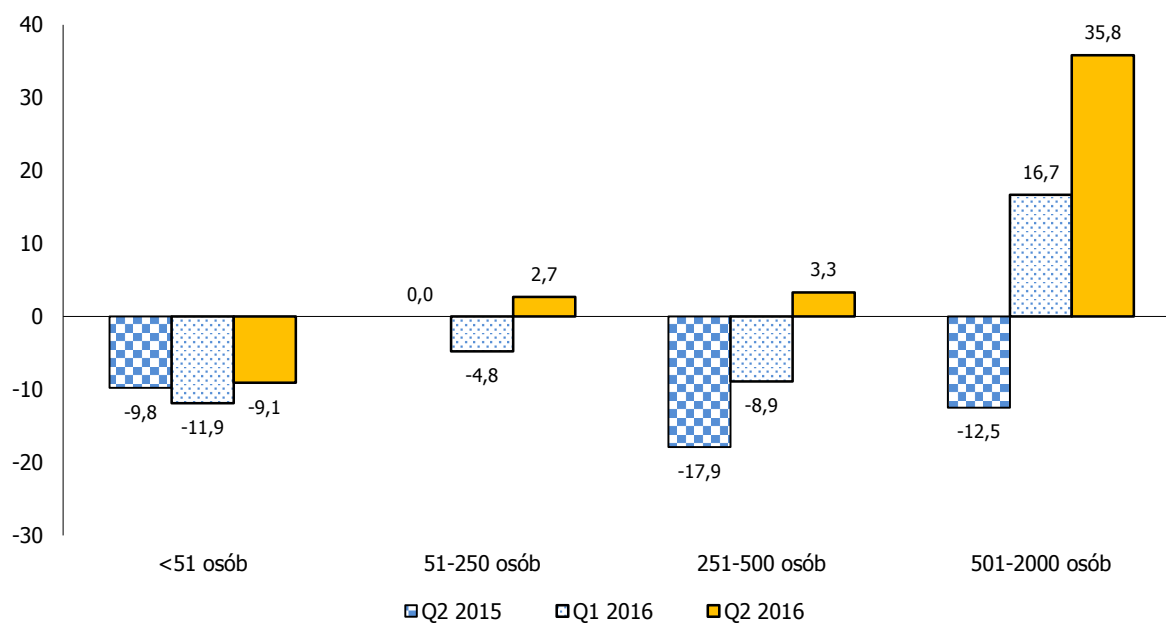
PRODUKCJA NA EKSPORT

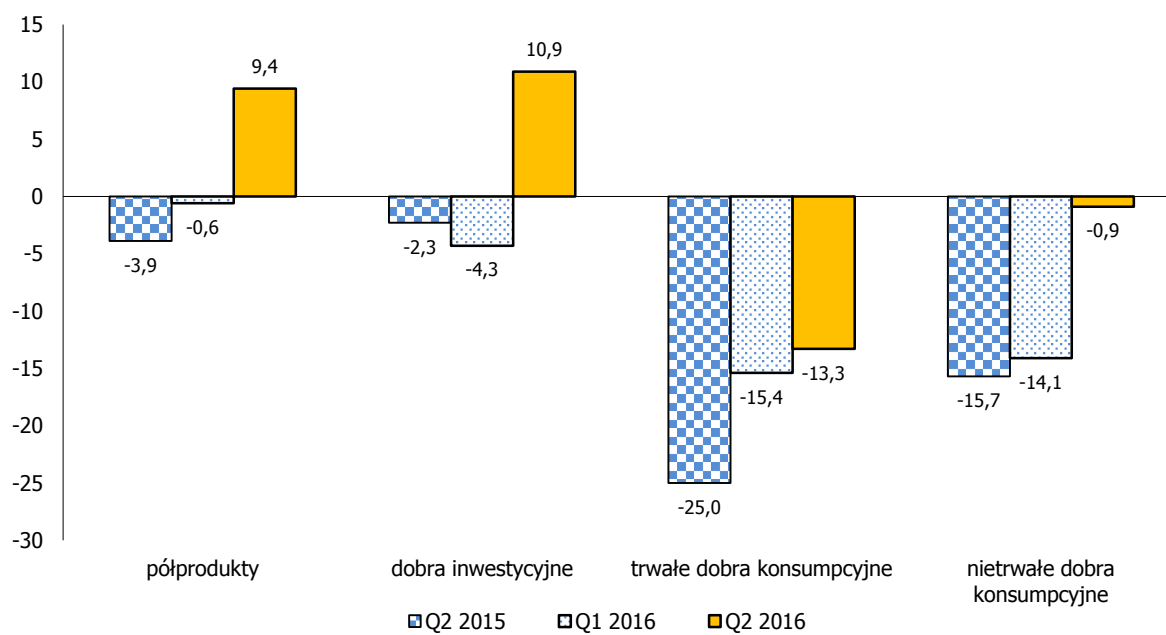
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	15,2	16,7	14,4	18,9	20,1	16,2
brak zmiany	59,3	59,5	63,1	56,4	62,0	68,4
spadek	25,5	23,8	22,5	24,8	17,9	15,4
saldo (1.-3.)	-10,3	-7,1	-8,1	-5,9	2,2	0,8

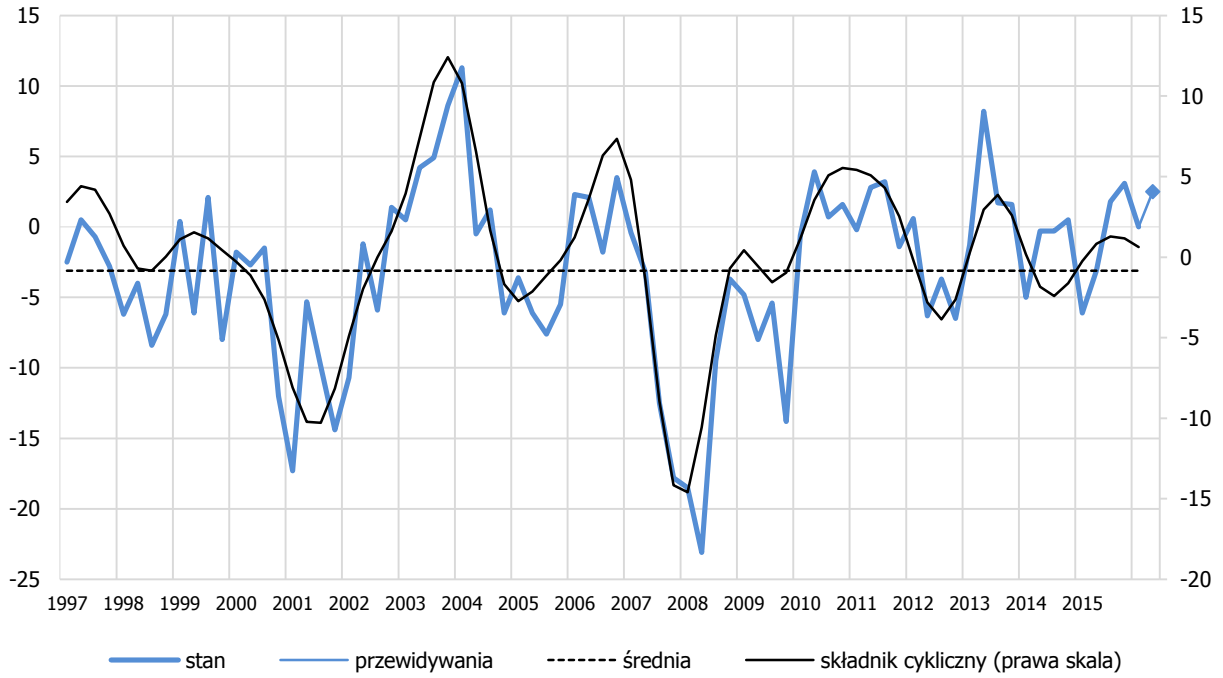
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia

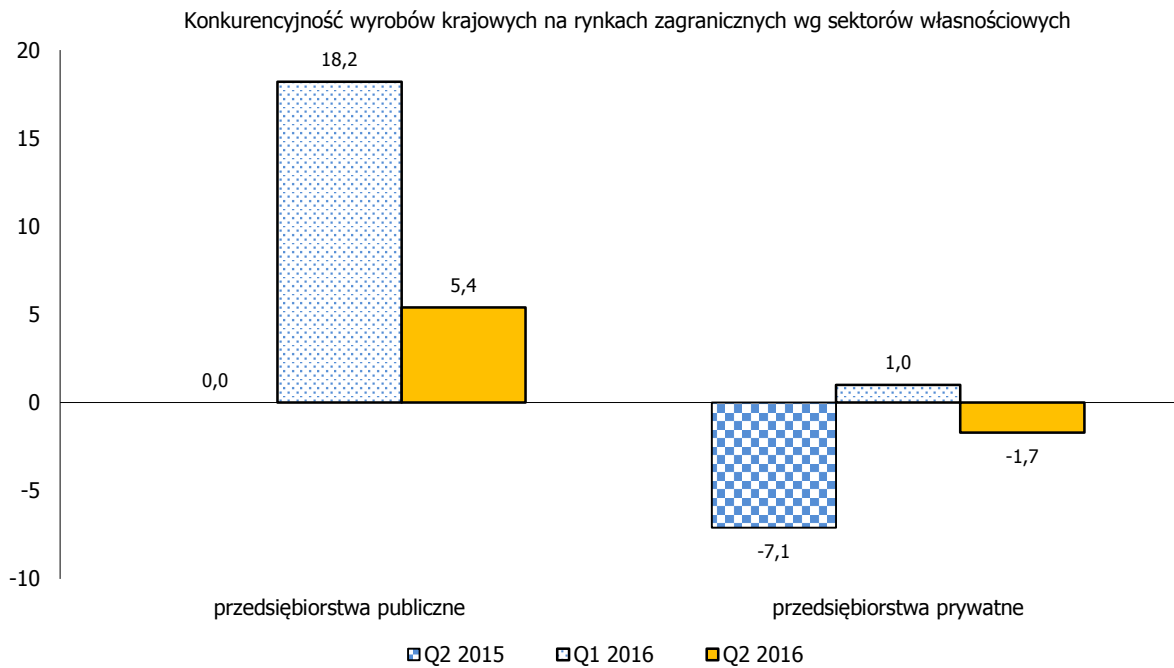
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych

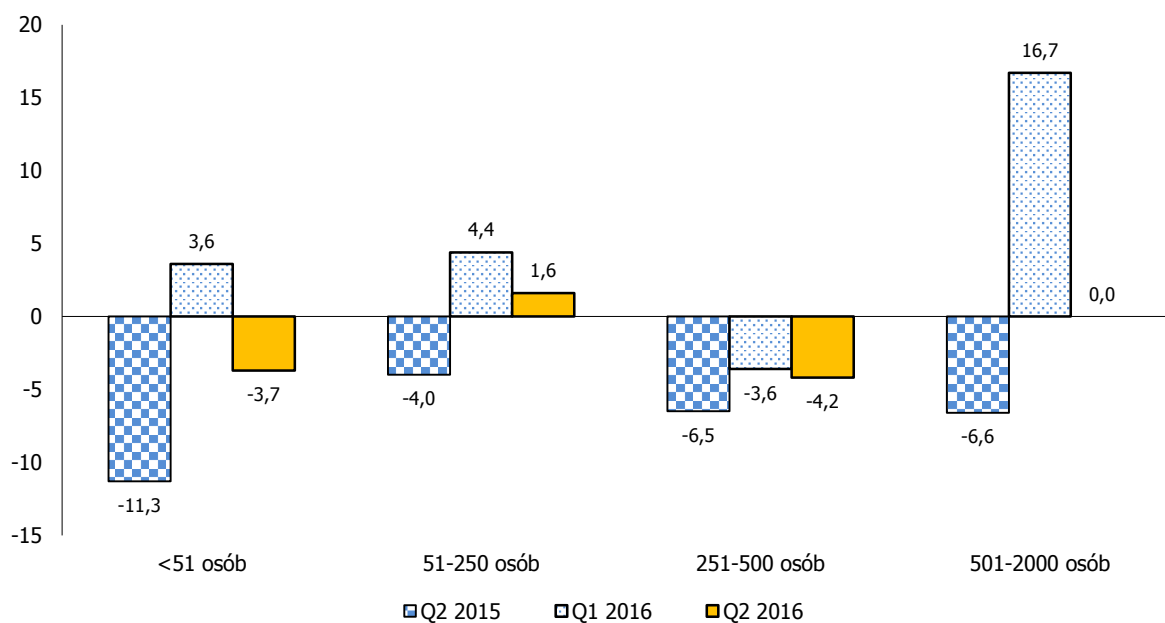
KONKURENCYJNOŚĆ WYROBÓW KRAJOWYCH NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

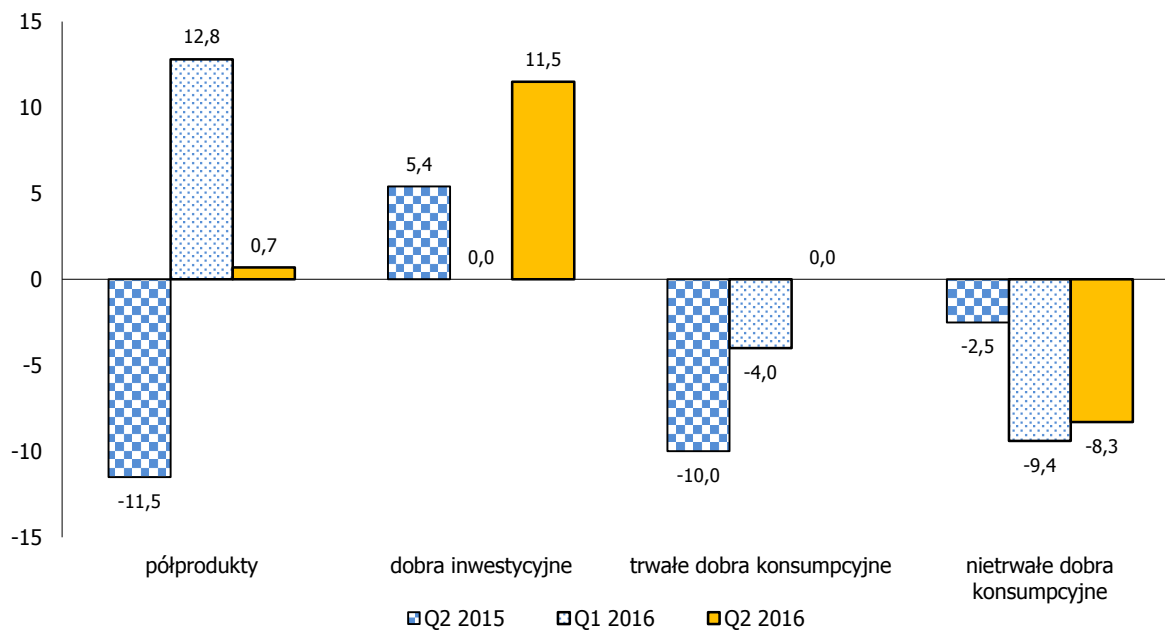
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	6,3	8,0	11,0	12,1	11,8	11,5
brak zmiany	81,3	80,9	79,8	78,9	76,5	79,5
spadek	12,4	11,1	9,2	9,0	11,8	9,0
trudno ocenić	24,8	23,7	22,9	22,1	23,6	27,5
saldo (1.-3.)	-6,1	-3,1	1,8	3,1	0,0	2,5

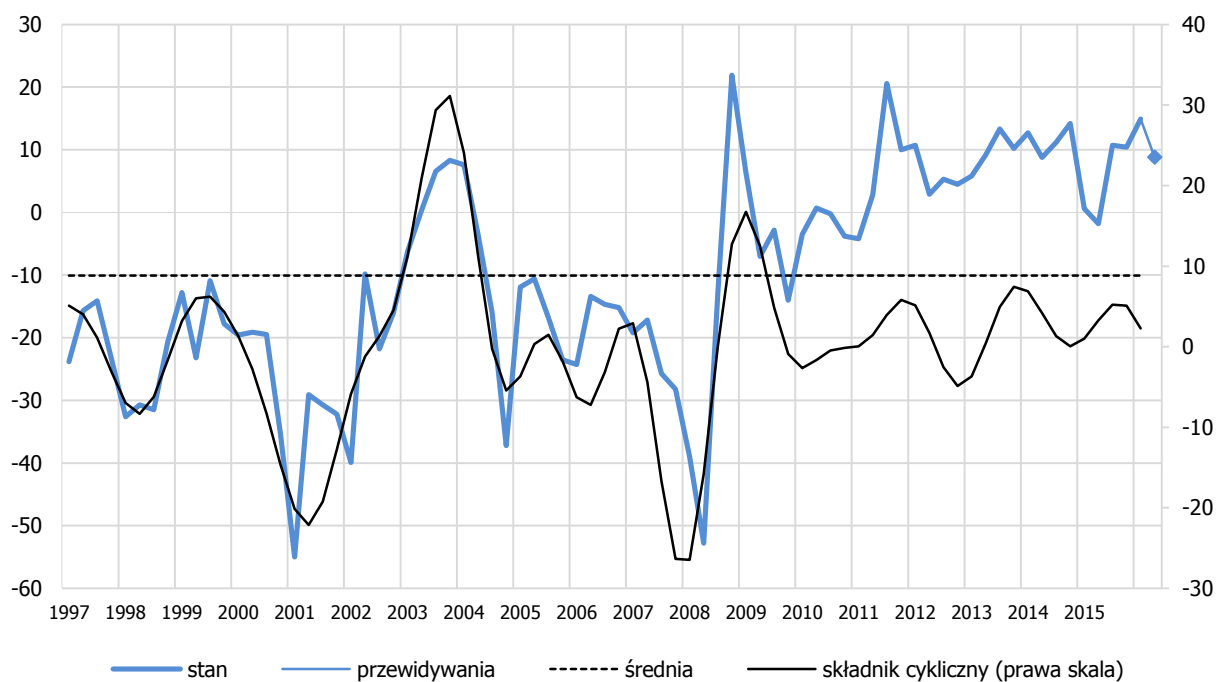
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

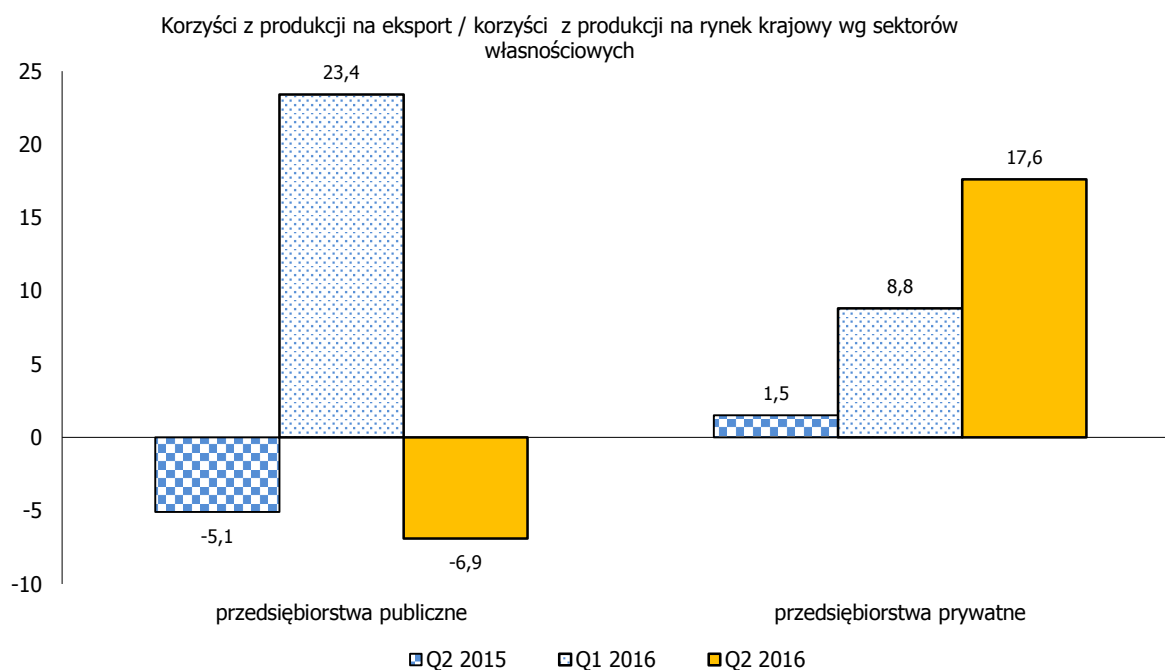
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

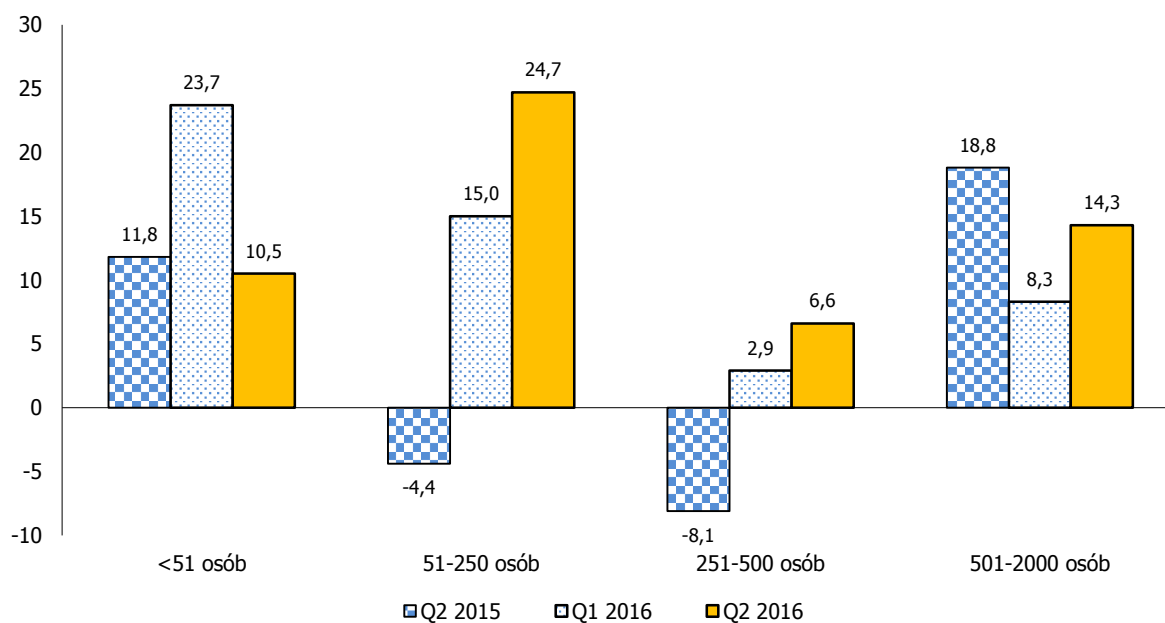
KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA EKSPORT W STOSUNKU DO KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA RYNEK KRAJOWY

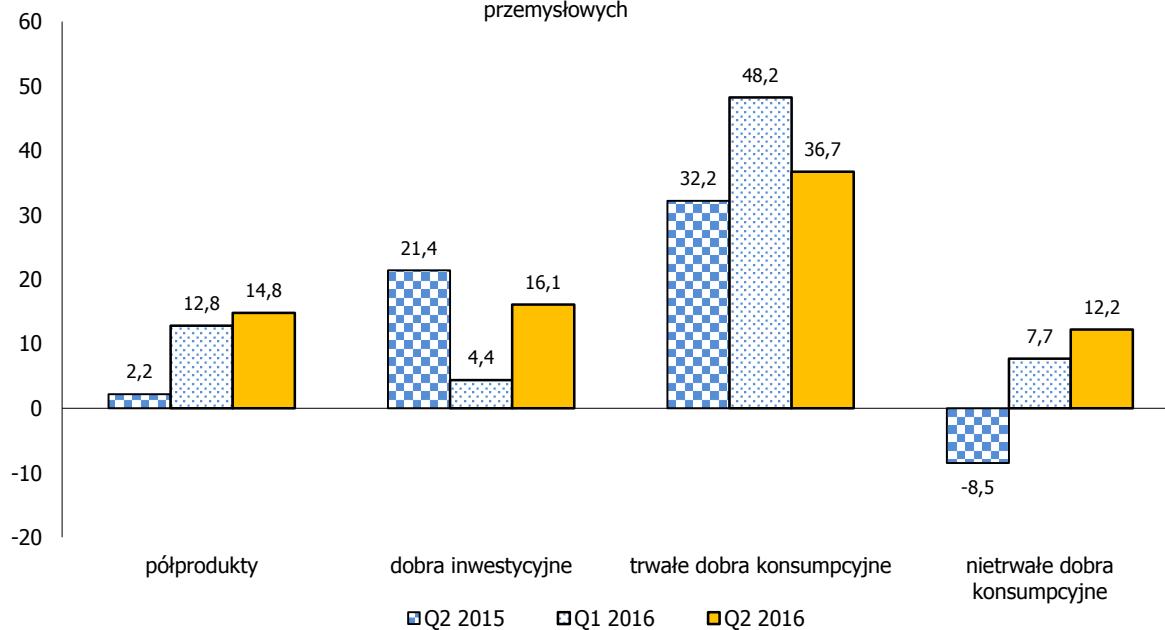
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	24,1	21,8	24,3	31,5	31,1	27,0
brak zmiany	52,4	54,6	62,0	47,4	52,7	54,8
spadek	23,5	23,6	13,6	21,1	16,2	18,2
saldo (1.-3.)	0,6	-1,8	10,7	10,4	14,9	8,8

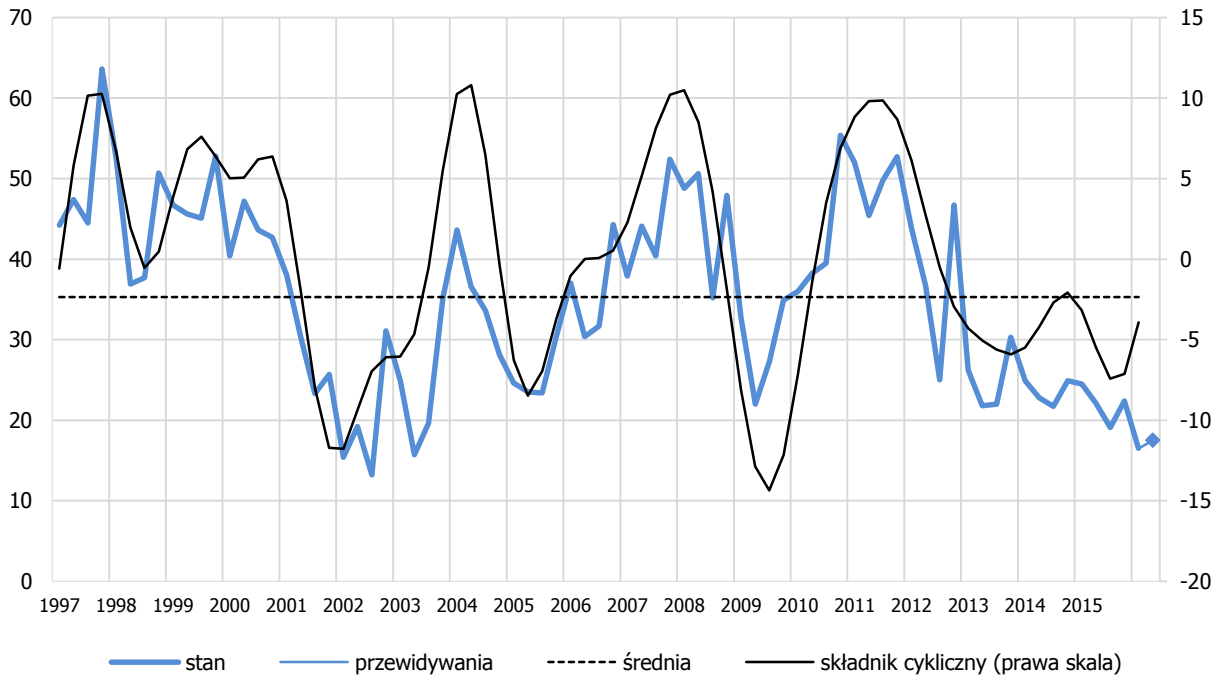
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

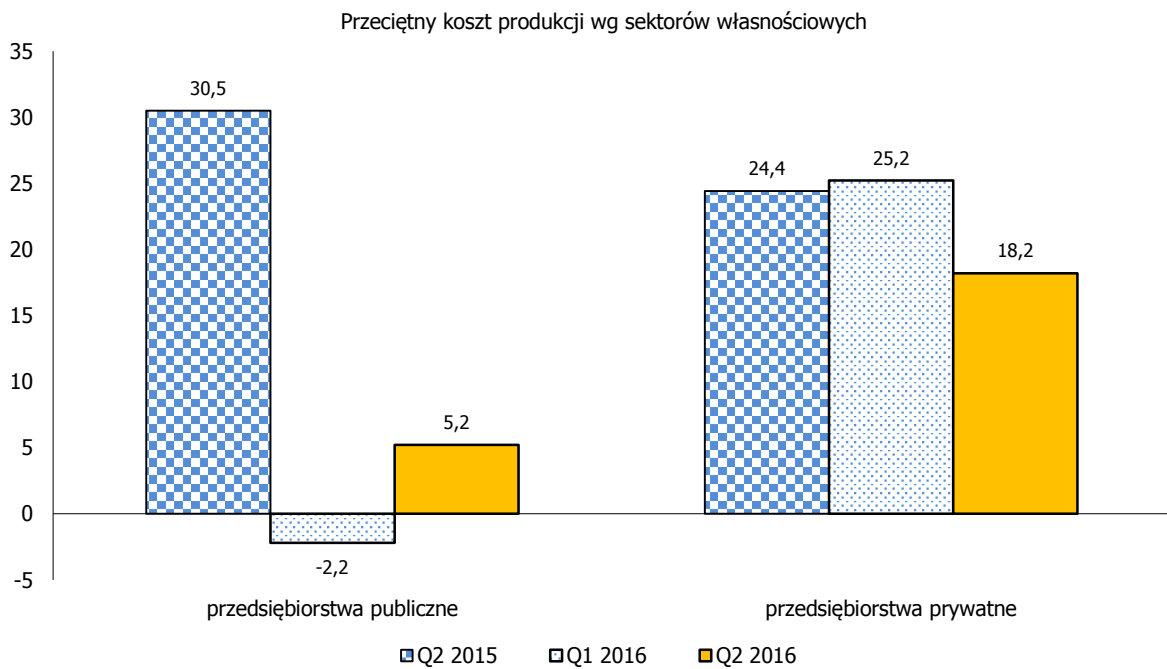
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

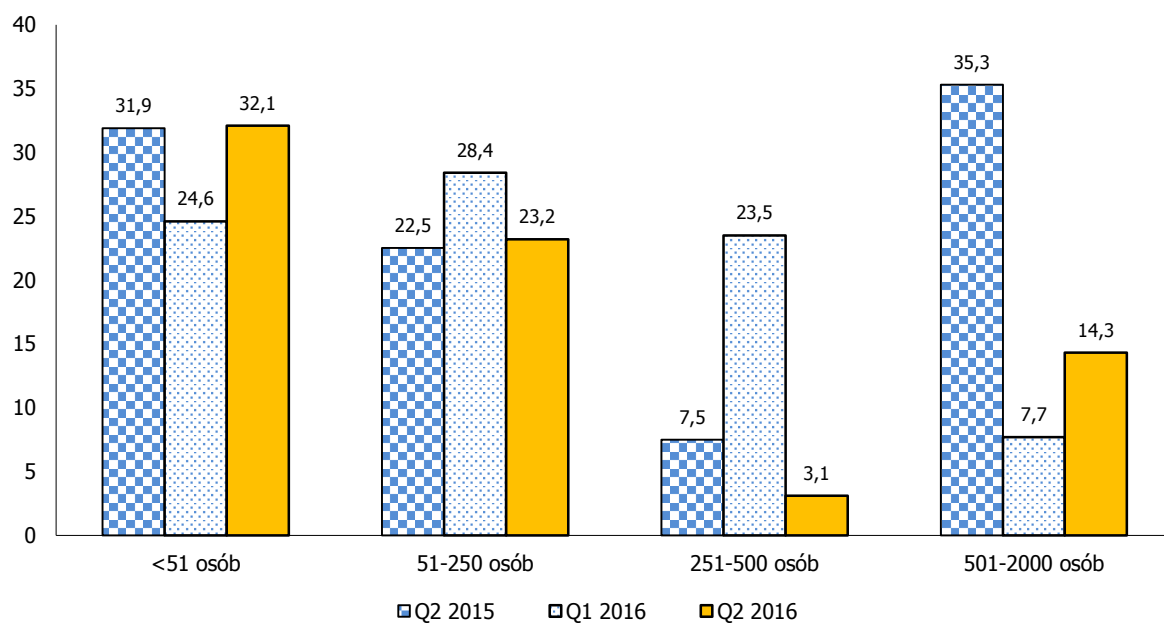
PRZECIĘTNY KOSZT PRODUKCJI

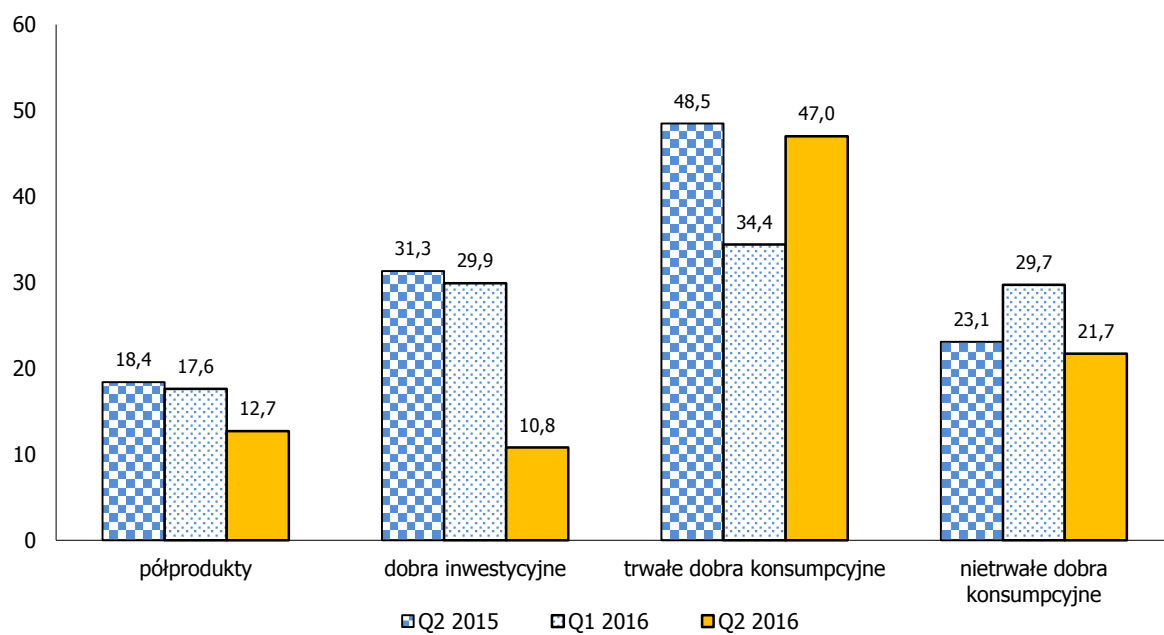
	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
wzrost	32,8	31,3	26,8	31,8	28,5	24,1
brak zmiany	58,9	59,5	65,4	58,8	59,6	69,3
spadek	8,3	9,2	7,7	9,4	12,0	6,6
saldo (1.-3.)	24,5	22,1	19,1	22,4	16,5	17,5

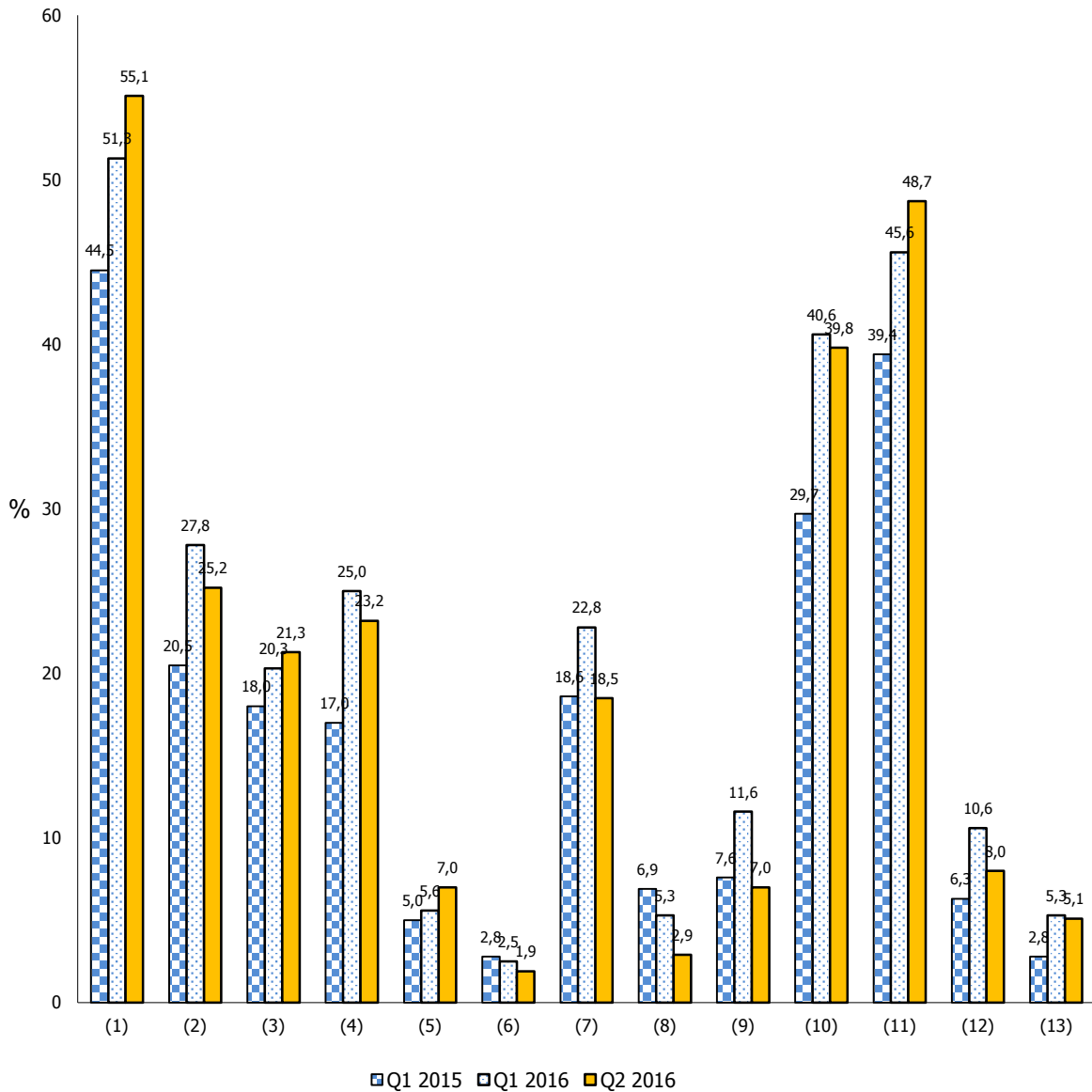
Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

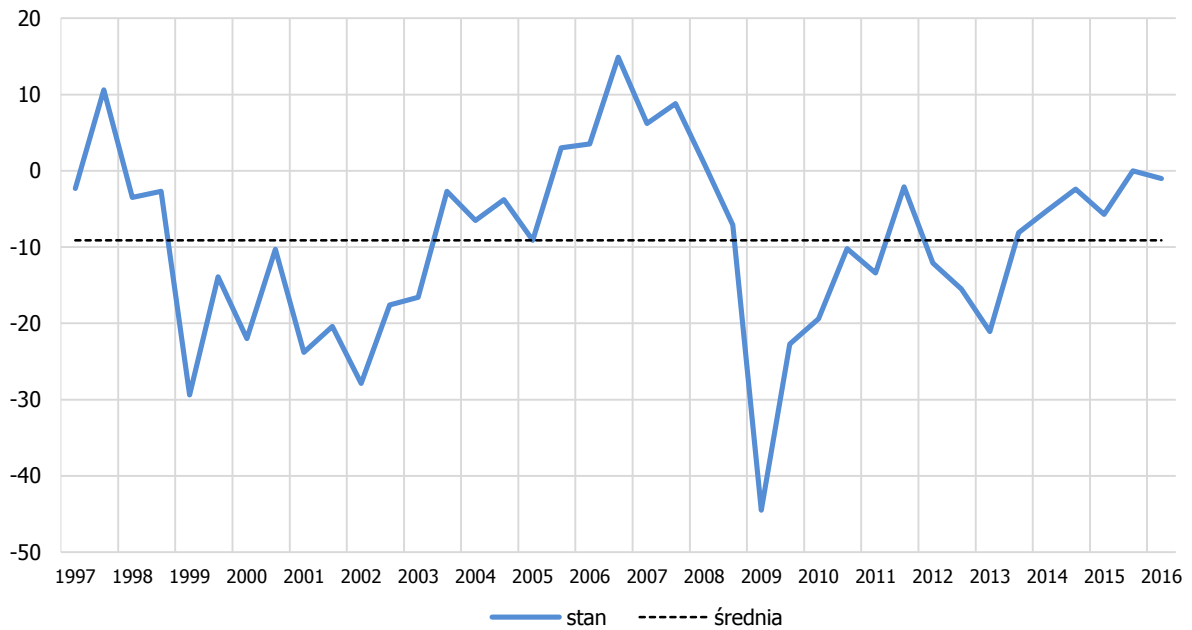

BARIERY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

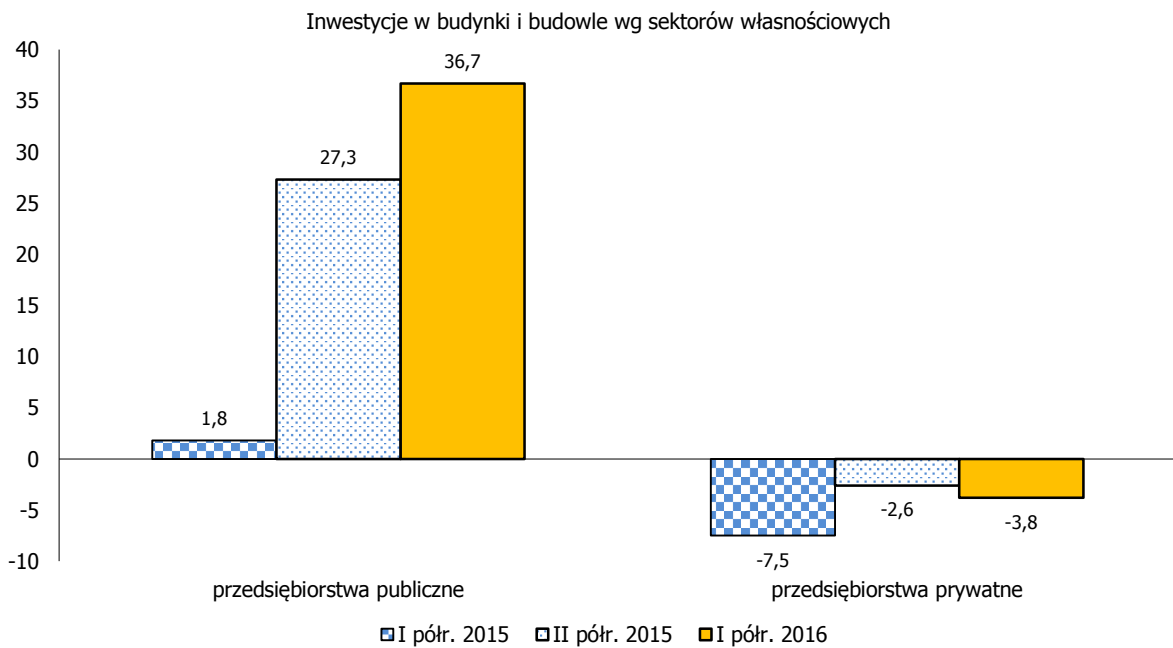

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

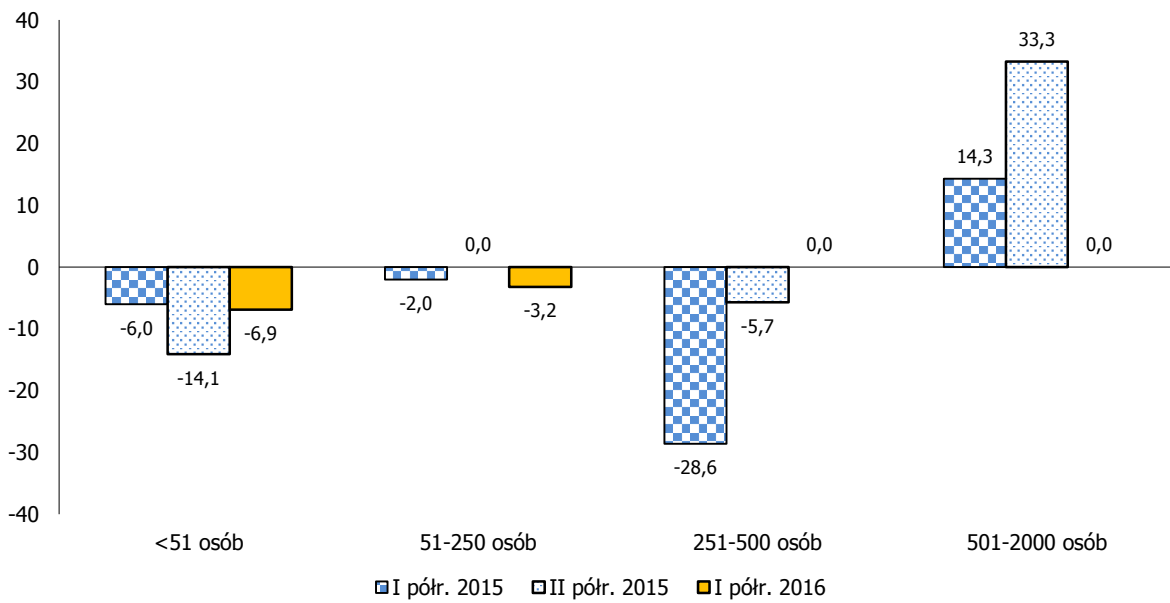
INWESTYCJE W BUDYNKI I BUDOWLE

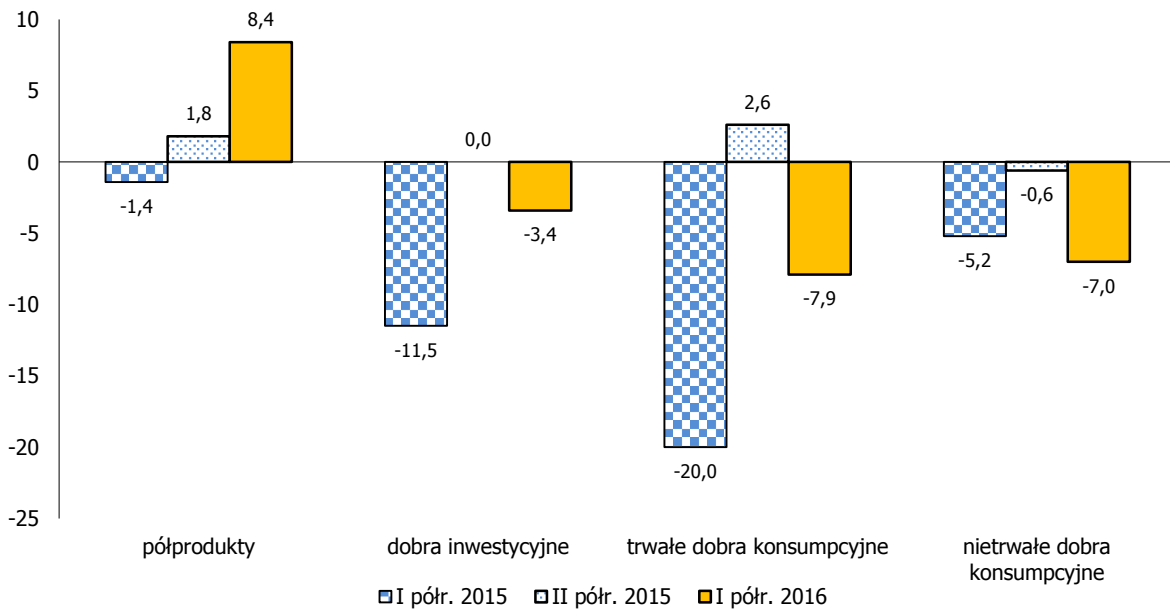
	II półr. 2013	I półr. 2014	II półr. 2014	I półr. 2015	II półr. 2015	I półr. 2016
wzrost	22,7	21,7	22,3	18,8	22,7	22,2
brak zmiany	46,5	51,4	53,0	56,7	54,6	54,7
spadek	30,8	26,9	24,7	24,5	22,7	23,2
saldo (1.-3.)	-8,1	-5,2	-2,4	-5,7	0,0	-1,0

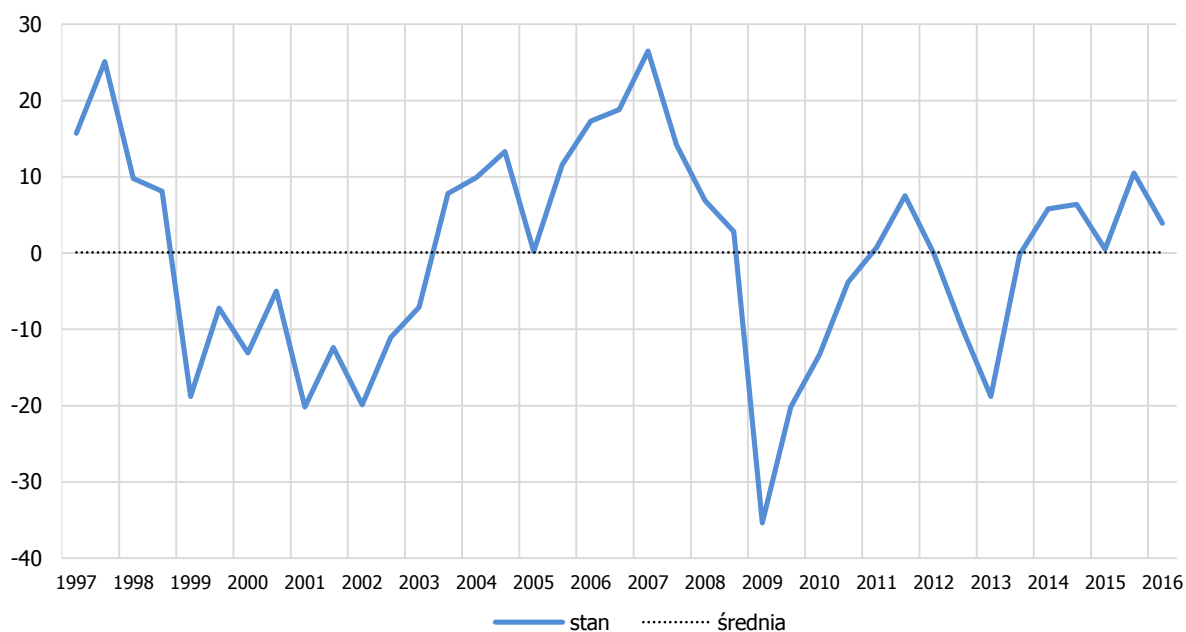
Inwestycje w budynki i budowle wg wielkości zatrudnienia

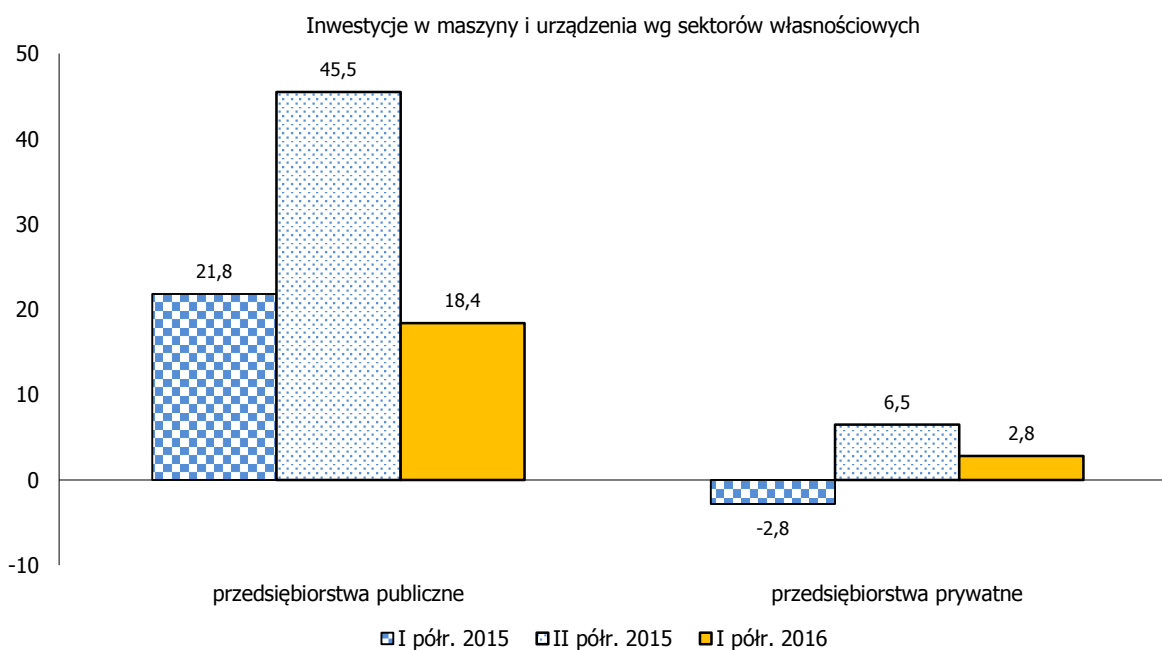
Inwestycje w budynki i budowle wg głównych grup przemysłowych

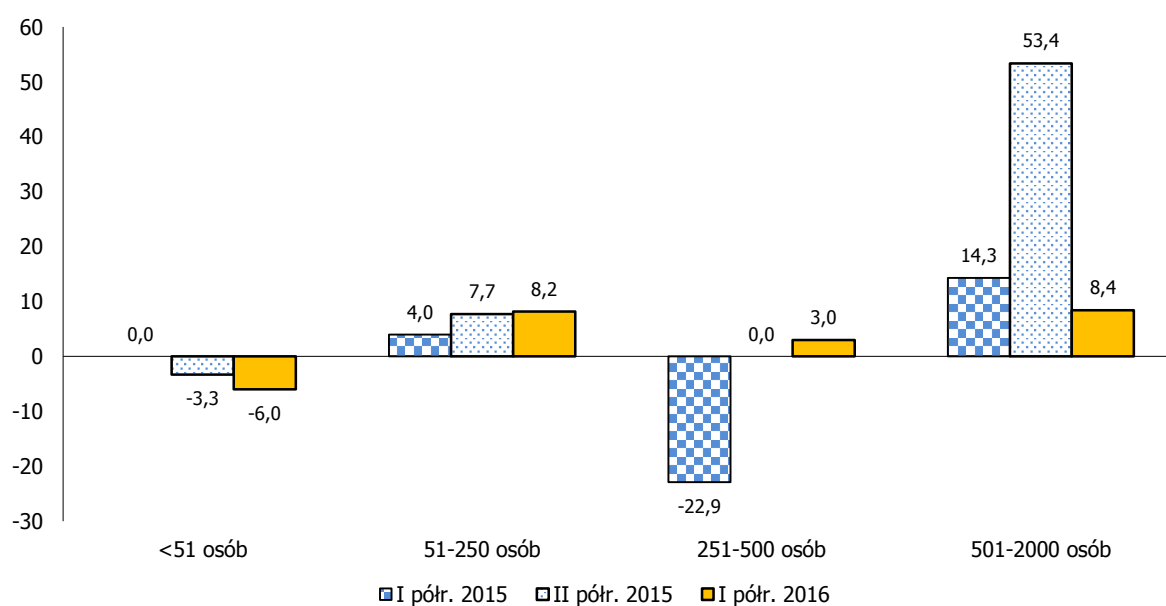
INWESTYCJE W MASZYNY I URZĄDZENIA

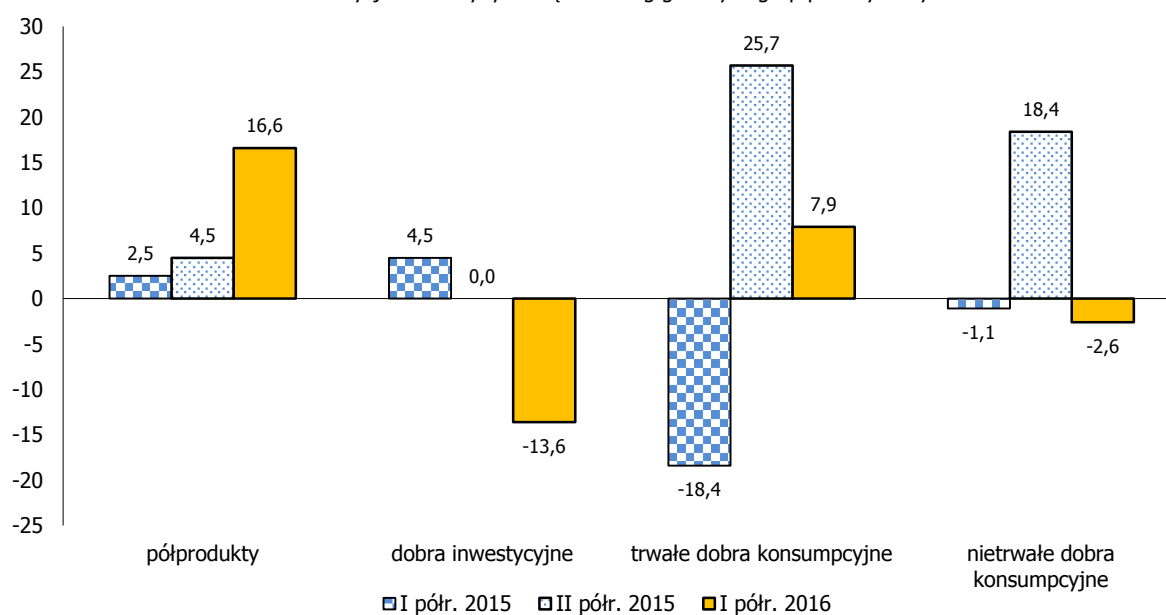
	II półr. 2013	I półr. 2014	II półr. 2014	I półr. 2015	II półr. 2015	I półr. 2016
wzrost	30,5	28,7	29,4	27,0	35,3	29,9
brak zmiany	38,8	48,4	47,6	46,5	39,9	44,1
spadek	30,7	22,9	23,0	26,5	24,8	26,0
saldo (1.-3.)	-0,2	5,8	6,4	0,5	10,5	3,9

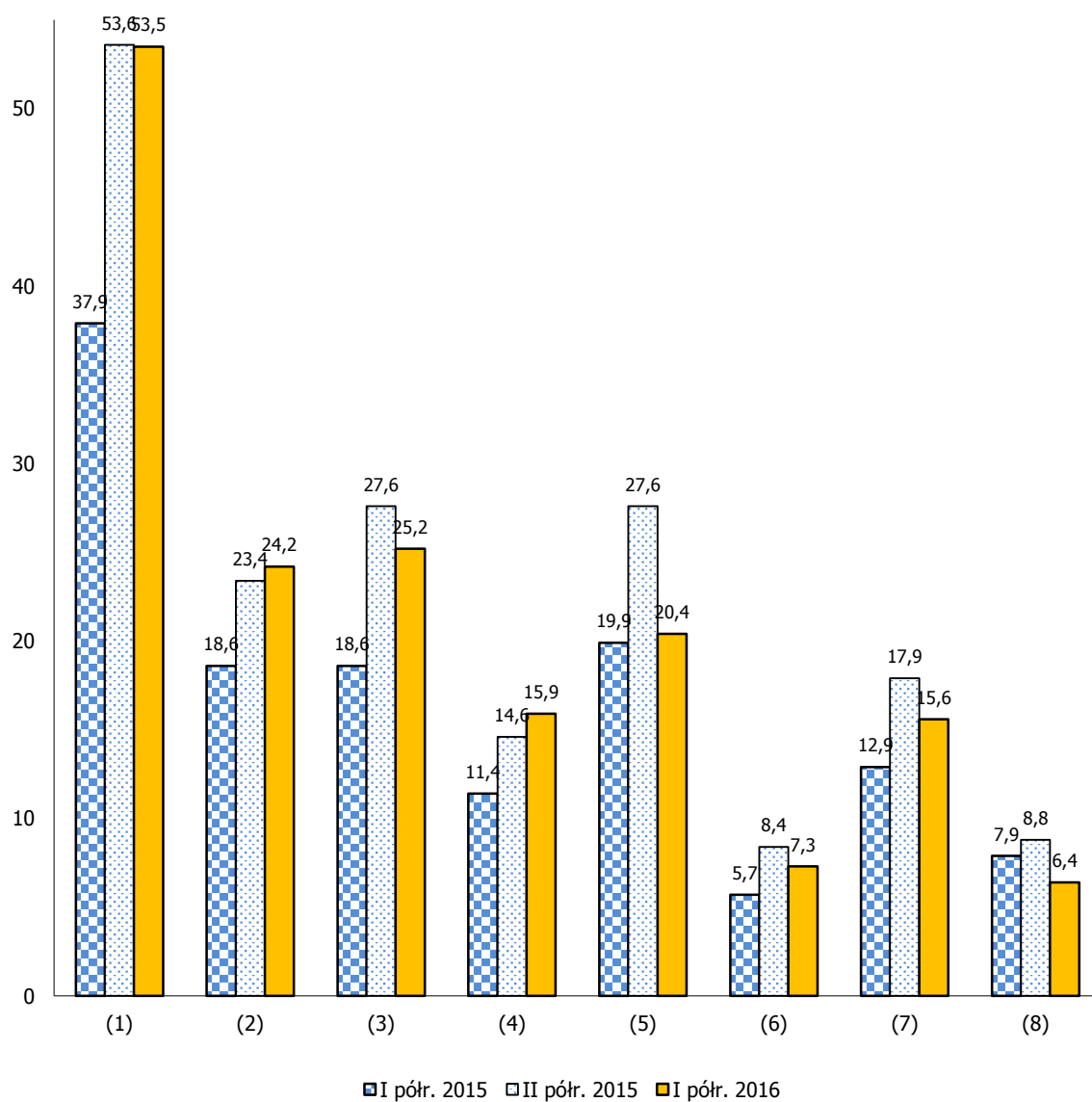
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wielkości zatrudnienia

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg głównych grup przemysłowych

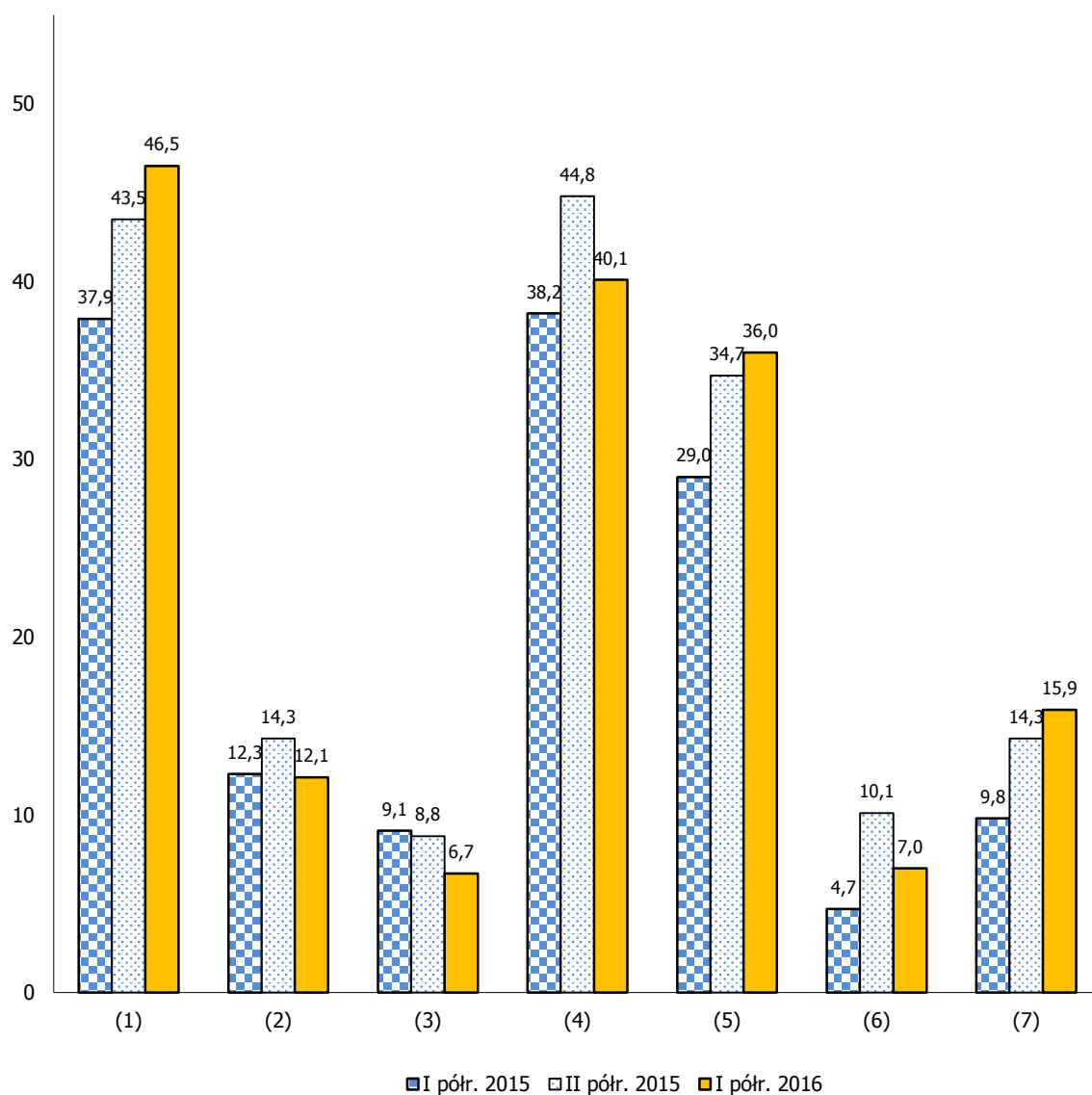

KIERUNKI INWESTYCJI PLANOWANYCH

- (1) wymiana starego wyposażenia
- (2) powiększenie mocy produkcyjnych
- (3) mechanizacja i automatyzacja produkcji
- (4) wprowadzenie nowych technik wytwarzania
- (5) oszczędzanie energii
- (6) kontrola zanieczyszczeń
- (7) poprawa bezpieczeństwa
- (8) inne

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE INWESTYCJE PLANOWANE

- (1) niedostateczny popyt
- (2) wysoki koszt kapitału
- (3) trudności w uzyskaniu kredytów
- (4) niewystarczający zysk
- (5) obawa przed zadłużeniem
- (6) czynniki techniczne
- (7) inne